

Handlingsplan för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program

Styrelsehandling nr 6
2019-06-04

Förslag till styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden

Styrelsen föreslås:

- Att anteckna förslag till slutversion av *”Handlingsplan 1 juli 2019 – 31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035”*
- Att uppdra åt VD att tillse att BRG tillskrivs informationen enligt styrelsehandlingen

Ärendet

Business Region Göteborg AB har, i samverkan med berörda nämnder och styrelser, i enlighet med beslut i kommunfullmäktige 2018-03-22 § 24, (dnr 1332/16), utvecklat ett förslag till *Handlingsplan 1 juli 2019–31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035*. I planen framgår planerade aktiviteter för att nå de övergripande målen i programmet. Arbetet med att ta fram planen har skett i nära samverkan med de förvaltningar och bolag som getts delansvar. Förvaltnings AB Framtiden har inte delansvar för något strategiskt område men har deltagit som referenspart i en av aktiviteterna *”Markberedskap och fysisk planering”*.

Business Region Göteborg AB ansvarar för uppföljning av handlingsplanen och redovisar programmets måluppfyllelse till kommunfullmäktige i samband med programmets revidering år 2023 och därefter vart fjärde år.

Företagsetableringar i utvecklingsområden

Styrelsen anser att det är positivt att staden samlar sig i detta arbete och tillstyrker handlingsplanen och dess syfte att skapa bättre förutsättningar för företagande i Göteborgsregionen. Det är också viktigt att i stadens utvecklingsområden, i lämpliga delar, planera för och skapa förutsättningar för mindre företagsetableringar i samband med nyproduktion. Göteborglokaler, Higab har uppdraget avseende lokaler och Förvaltnings AB Framtiden ser stora möjligheter till samarbete kring lokalfrågor med dem och de planerande förvaltningarna för stadens utvecklingsområden. Kommersiella etableringar i ytterområdena är en utmaning av flera anledningar och det är viktigt att ha förståelse för den typen av verksamheter. För att understryka detta föreslås VD få i uppdrag att tillskriva BRG i ärendet.

Förvaltnings AB Framtiden

Terje Johansson

Anna Collby

VD och koncernchef

Affärsutvecklare

Bilagor

1. Förslag till slutversion av "Handlingsplan 1 juli 2019 – 31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035"
2. BRG:s tjänsteutlåtande "Handlingsplan 1 juli 2019 – 31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035"

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018 – 2035

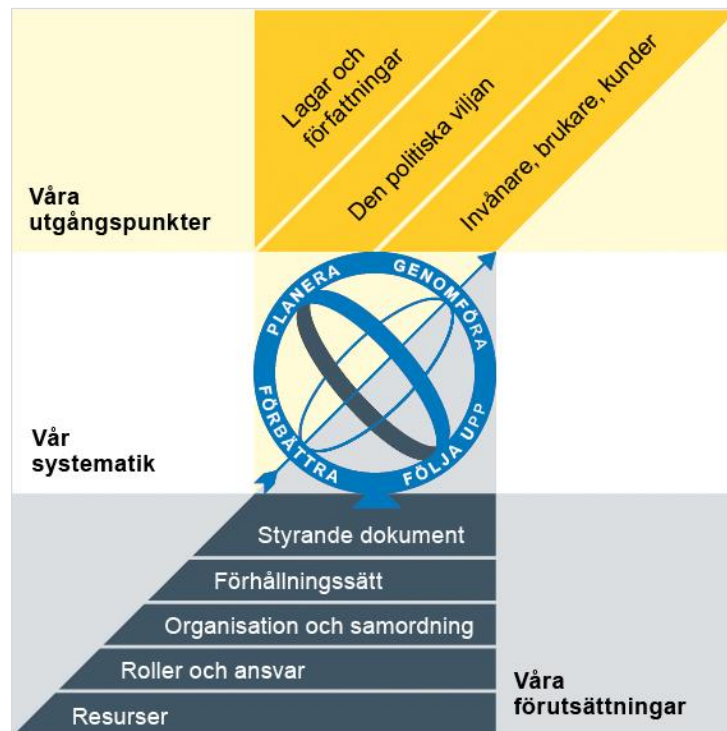

Planerande styrande dokument

Vision
► Program
Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

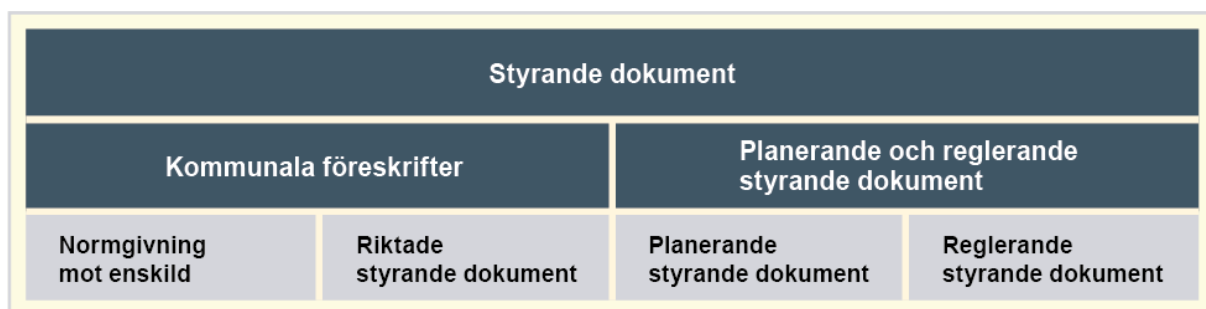

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018 – 2035			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadens nämnder och bolagsstyrelser	Diarienummer: 1332/16	Datum och paragraf för beslutet: 2018-03-22 § 24
Dokumentsort: Program	Giltighetstid: 2018 – 2035	Senast reviderad:	Dokumentansvarig: Avdelningschef stadsutveckling
Bilagor: 1.Arbeitsprocess, 2.Mål och indikatorer, 3.Förklaring av begrepp			

Innehåll

Inledning	4
Syftet med detta program	4
Vem omfattas av programmet	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	5
Styrdokument på övergripande nivå	5
Styrdokument inom strategiska områden	5
Övriga styrdokument av betydelse för näringslivets utveckling	6
Genomförande och uppföljning av programmet	6
Läsanvisning	7
Utgångspunkter	8
Globala trender	8
Regionalt perspektiv	9
Lokala förutsättningar	9
Göteborgs styrkor	10
Göteborgs utmaningar	13
Målbild och mål för stadens näringslivsutveckling	15
Målbild 2035	15
Mål och indikatorer	15
Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft	16
Mål 2: Samhällsplanering	17
Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft	17
Sex strategier för att stärka näringslivets förutsättningar	19
Utmaningsdrivna strategier	19
Specifika och strategiska insatser	20
Strategi 1: Kompetensförsörjning	21
Strategi 2: Attraktionskraft	21

Strategi 3: Infrastruktur och tillgänglighet	21
Strategi 4: Markberedskap och fysisk planering	22
Strategi 5: Företagsklimat	22
Strategi 6: Innovationskraft	23
Bilaga 1. Arbetsprocess.....	24
Bilaga 2: Mål och indikatorer	26
Bilaga 3: Förklaringar av begrepp.....	38

Inledning

Syftet med detta program

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program beskriver hur staden ska arbeta med strategiska näringslivsfrågor på ett konkret, långsiktigt och målinriktat sätt. Syftet med programmet är att tydliggöra och stärka Göteborgs Stads samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande.

Programmet tar sin utgångspunkt i staden Göteborgs centrala roll i hela Göteborgsregionens utveckling och stadens betydelse för utvecklingen av Sverige som nation. Öppenhet för omvärlden och samarbete över gränser är grundläggande principer som omfattas både av Göteborgs Stad och av näringslivet. I programmets perspektiv ligger också ett ömsesidigt beroende och ett bra samarbetsklimat mellan alla kommuner i Göteborgsregionen.

Programmets målbild uttrycker stadens viljeinriktning för vad som ska uppnås genom det samlade arbetet med näringslivsutveckling till år 2035. Programmet innehåller konkreta mål och strategier för hur Göteborgs Stad ska arbeta för att uppnå målbilden.

Programmet är framtaget i nära dialog med näringsliv, akademi, andra regionala aktörer med kopplingar till näringslivet, samt stadens förvaltningar och bolag som har täta kontakter med näringslivet.¹

Vem omfattas av programmet

Det näringslivsstrategiska programmet är ett av stadens övergripande styrdokument och gäller för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser. Programmet gäller från dess antagande och fem år framåt. Det revideras 2023 för att sedan löpa 2024-2035, med revision vart fjärde år.

Bakgrund

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både stadens och regionens utveckling. Företagen skapar arbetstillfällena och tillväxt, staden skapar flera av de förutsättningar som näringslivet behöver för att utvecklas och växa. Göteborgs Stads arbete med näringslivsfrågor är därför av strategisk betydelse och inom staden finns många olika aktörer med ett konkret näringslivsuppdrag kopplat till det egna grunduppdraget.

Mot bakgrund av detta gav kommunfullmäktige 2016 Business Region Göteborg AB och kommunstyrelsen i uppdrag att, i samverkan med berörda aktörer i Göteborgs Stad och

---

¹ En detaljerad beskrivning av arbetsprocessen finns i bilaga 1.

Göteborgsregionen, ta fram ett näringslivsstrategiskt program som tydliggör stadens samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande.²

Koppling till andra styrande dokument

Styrdokument på övergripande nivå

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program tar sin utgångspunkt i stadens vision om Göteborg som en hållbar stad, öppen för världen. Hållbar tillväxt går som en röd tråd genom hela programmet. En tillväxt som lägger grunden för bättre välfärd parallellt med att den minskar miljöpåverkan är grundläggande i programmet.

På en övergripande nivå relaterar programmet till Göteborgs Stads budget, som beslutas i kommunfullmäktige och är överordnad alla andra styrdokument. I budgeten finns mål bland annat för näringsliv och arbetsmarknad, som det näringslivsstrategiska programmet anknyter till.

Programmet utgår också från Business Region Göteborgs (BRG) strategiplan Hållbar tillväxt, där bolagets insatser för att utveckla näringslivet i Göteborgsregionen mot hållbar tillväxt beskrivs.

Utöver styrande dokument inom Göteborgs Stad, relaterar programmet på en övergripande nivå också till styrdokument som Göteborgsregionens program ”Hållbar tillväxt” och Västra Götalandsregionens strategi för tillväxt och utveckling ”Västra Götaland 2020”, då dessa dokument omfattar åtgärder som bidrar till att stärka näringslivets förutsättningar i regionen.

Styrdokument inom strategiska områden

Inom de sex strategiska områden som det näringslivsstrategiska programmet omfattar, finns också kopplingar till en rad styrdokument, till exempel:

- **Kompetensförsörjning**
Kompetensförsörjningsplan för bättre jobbmatchning och ökad sysselsättning 2017
- **Attraktionskraft**
Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030
Göteborgs Stads kulturprogram 2013,
Göteborgs Stads Miljöprogram 2013
Klimatstrategiskt program för Göteborgs Stad 2014
- **Infrastruktur och tillgänglighet**
Göteborg 2035 Trafikstrategi för en nära storstad
Regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2014 - 2025 (under revidering till 2018 - 2029)
- **Markförsörjning och fysisk planering**
Översiktsplan för Göteborg 2009
Vision Älvstaden 2012
Strategi för utbyggnadsplanering 2014 - 2035
Grönstrategi för en tät och grön stad 2014

---

² Tjänsteutlåtande utfärdat 2016-05-20, diarienummer 0959/14.

- **Företagsklimat**
Handlingsplaner: Det skall vara enkelt att driva företag i Göteborg, 2013
Policy och riktlinje för upphandling och inköp inom Göteborgs Stad
- **Innovationskraft**
Göteborgs Stads innovationsprogram 2018 - 2023

Övriga styrdokument av betydelse för näringslivets utveckling

De delar av ett starkt företagsklimat som Göteborgs Stad kan påverka, omfattar mer än stadens planering inom de sex strategiska områden som programmet innehåller. Förutsättningarna för företagande är beroende av alla övriga delar av stadens verksamheter. Företag föredrar att verka i en stad som uppfattas som trygg, med social hållbarhet, god tillgång till bostäder och ett utbildningssystem som håller hög kvalitet. Det ger goda förutsättningar för tillväxt.

Därför finns ytterligare styrande dokument som relaterar till det näringslivsstrategiska programmet inom de aspekter som är viktiga för näringslivet, men som inte omfattas i programmet:

- **Trygg och jämlik stad**
Dialog och samarbete - Ett samlat program för Göteborgs Stads trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete, 2014
Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018-2026
- **Kvalitativ skola**
Kommunen är ansvarig för utveckling av skolverksamheten så att den håller hög kvalitet. Det arbetet styrs till största delen av statliga regler och lagstiftning.

De styrande dokument som programmet har kopplingar till innehåller sammantaget ett mycket stort antal mål. Det finns därför en uppenbar risk att målkonflikter kan uppstå. Potentiella målkonflikter ska bedömas, prioriteras och hanteras i det efterföljande arbetet med att ta fram handlingsplaner inom respektive strategiskt utvecklingsområde.

Genomförande och uppföljning av programmet

Business Region Göteborg AB har ett övergripande samordningsansvar för programmets genomförande. Det innebär att BRG, i samråd med berörda nämnder och styrelser, ska säkerställa att handlingsplaner tas fram och genomförs inom de sex strategiska utvecklingsområdena. BRG:s uppdrag är här att koordinera och stödja arbetet. Följande nämnder och styrelser har delansvar inom respektive strategiskt område:

- **Kompetensförsörjning**
Business Region Göteborg AB, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, utbildningsnämnden, grundskolenämnden, social resursnämnd
- **Attraktionskraft**
Business Region Göteborg AB, Göteborg & Co AB, Higab AB, kulturnämnden
- **Infrastruktur och tillgänglighet**
Business Region Göteborg AB, trafiknämnden, byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, Parkeringsbolaget AB, Göteborgs Hamn AB
- **Markberedskap och fysisk planering**
Business Region Göteborg AB, byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, Älvstranden AB, Göteborgs Hamn AB

- **Företagsklimat**

Business Region Göteborg AB, miljö- och klimatnämnden, fastighetsnämnden, nämnden för konsument- och medborgarservice, trafiknämnden, inköps- och upphandlingsnämnden, byggnadsnämnden, förbundsstyrelsen för räddningstjänsten storgöteborg

- **Innovationskraft**

Business Region Göteborg AB, Lindholmen Science Park AB, Sahlgrenska Science Park AB, Johanneberg Science Park AB, inköps- och upphandlingsnämnden, miljö- och klimatnämnden, kulturnämnden

Utöver facknämnder och styrelser har också stadsdelsnämnderna en viktig roll i programmets genomförande. För att Göteborg ska kunna leva upp till programmets målbild är det viktigt att staden kan tillhandahålla nödvändiga samhällstjänster för medborgarna. Stadsdelarna har en viktig roll som servicegivare, sammantaget bidrar de till att skapa goda förutsättningar för både medborgare och företag att bo och verka i staden.

Business Region Göteborg AB ansvarar för uppföljning av handlingsplanerna och redovisar programmets måluppfyllelse till kommunfullmäktige i samband med programmets revidering 2023 och därefter vart fjärde år. En årlig uppföljning av programmet redovisas i BRG:s verksamhetsberättelse. Som grund för denna uppföljning redovisar respektive nämnd/styrelse som har delansvar, årligen resultatet av handlingsplanernas arbete inom respektive strategiskt område till BRG, som koordinerar och sammanställer uppföljningen.

Läsanvisning

Kapitel 2 Beskriver programmets utgångspunkter.

Kapitel 3 Beskriver programmets målbild, mål och indikatorer.

Kapitel 4 Beskriver strategier och insatser för att målbild och mål ska uppnås.

Utgångspunkter

Globala trender

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både stadens och regionens utveckling. Göteborgsregionen har ett starkt, diversifierat näringsliv som agerar på en global marknad. Därmed påverkas både näringslivet, staden och hela Göteborgsregionen av ett antal globala megatrender, som det näringslivsstrategiska programmet förhåller sig till:

Näringslivet är en del av lösningen på samhällsutmaningarna

Vi står inför omvälvande samhällsutmaningar som klimatförändringar, urbanisering och en åldrande befolkning. I näringslivet läggs stora resurser på utveckling av produkter och tjänster som bidrar till lösningar inom samtliga dessa utmaningar. Utvecklingen mot cirkulär ekonomi, delningsekonomi/kollaborativ ekonomi och social ekonomi ger upphov till helt nya affärsmodeller och sätt att organisera välfärden, som i sin tur ger nya lösningar på samhällsutmaningarna.

Hållbarhet blir en hygienfaktor för näringslivet

Miljömässiga och sociala hänsynstaganden går inte längre att separera från ekonomiska hänsynstaganden. Hållbarhet och lönsamhet går hand i hand. Att agera hållbart ur samtliga tre dimensioner – den sociala, den miljömässiga och den ekonomiska – blir därför en hygienfaktor för företag som vill överleva på en global marknad. På motsvarande sätt får regioner med ett hållbart näringsliv en konkurrensfördel i kampen om både kompetensen och konsumenterna. Morgondagens medarbetare söker sig i allt större utsträckning till företag som bedriver ett aktivt hållbarhetsarbete. Likaså efterfrågar morgondagens konsumenter i allt högre utsträckning hållbara produkter.

Digitaliseringen medför ett paradigmskifte

Samhällsutvecklingen drivs och formas till stor del av digitaliseringen och vi befinner oss i ett paradigmskifte som är lika omvälvande som övergången från jordbrukssamhället till industrisamhället. Digitaliseringen medför att vi kan göra helt nya saker och att saker vi tidigare gjort kan göras på helt nya sätt. Förändringen påverkar hela samhället i grunden och berör allt från hållbar lokal och regional utveckling, till hela länders och världsdelars konkurrenskraft.

Framtidens jobb är inte definierade än

Digitaliseringen medför att gamla yrken försvinner och nya tillkommer i en allt snabbare takt. Mer än hälften av de jobb som kommer att finnas om 15-20 år är ännu inte definierade, vilket ställer höga krav på flexibilitet i både utbildningssystemet och hos arbetskraften. Framtidens arbetsmarknad kan komma att präglas av ett större inslag av tidsbegränsade anställningar, egenanställningar och egenföretagande. Det skulle i så fall medföra att flexibilitet och entreprenöriell förmåga blir allt viktigare egenskaper hos morgondagens arbetskraft. Det skulle också medföra att det livslånga lärandet och kontinuerlig kompetensutveckling blir allt viktigare för attraktionskraften hos morgondagens arbetsgivare.

Tillväxten drivs av storstadsregioner

Ekonomisk tillväxt drivs av storstadsregioner som konkurrerar om kompetens och kapital

på en global marknad. Näringslivet känner inte av några kommungränser, utan har snarare regionen som plattform för att nå sina marknader runt om världen. Ju större region, desto större förmåga att generera tillväxt. Regionförstoring, där fler kommuner ingår i Göteborgs lokala arbetsmarknad genom förbättrade pendlingsmöjligheter, ger därför förutsättningar för ökad sysselsättning och tillväxt i hela Västsverige.

Regionalt perspektiv

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program har ett regionalt perspektiv där Göteborg är motor i Göteborgsregionens och hela Västsveriges utveckling. Det regionala perspektivet utgår från Göteborgsregionens (GRs) strategi ”Hållbar tillväxt”.³

GRs tretton medlemskommuner verkar för att Göteborgsregionen ska vara en stark och tydlig tillväxtregion i Europa – en region som är attraktiv att leva och verka i samt besöka. En bärande del av denna utveckling, är att stärka regionens kärna Göteborg. Kärnan utgörs av den centrala del av Göteborg som är lätt att nå från hela Göteborgsregionen.

Kärnans utveckling är av central betydelse för hela Göteborgsregionens utveckling. Det är en gemensam uppgift att verka för att skapa en attraktiv och lättillgänglig regional kärna, som utgörs av de centrala delarna av Göteborg. Här finns regionens bästa tillgänglighet till kommersiell service, kultur, nöjen och offentlighet, men också regionens största koncentration av arbetsplatser och en stor potential att skapa ett starkt nav för hela regionens och Västsveriges utveckling.

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program har fokus på det gemensamma ansvaret att utveckla Göteborgsregionen, då det omfattar strategiska insatser för att stärka Göteborgs attraktionskraft och tillgänglighet. Målen i det näringslivsstrategiska programmet är formulerade i samklang med GRs strategiska mål för 2030, som säger att:

- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska år 2030 omfatta 1,75 miljoner invånare.
- Göteborgsregionens kärna ska stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen till 2030.
- Utöver kärnan ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter till samma tidpunkt stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen.

Genom samstämmiga mål och strategier för ökad attraktionskraft och tillgänglighet för regionens kärna Göteborg, harmonierar det näringslivsstrategiska programmet för Göteborgs Stad med den av GR överenskomna stukturbilden och strategin för hållbar tillväxt i GR.

Lokala förutsättningar

Utöver de globala trender som påverkar näringslivet och staden, samt det regionala perspektivet, tar programmet också utgångspunkt i Göteborgs lokala förutsättningar – både dess styrkor och dess utmaningar.

---

³ GR Hållbar tillväxt. Mål och strategier med fokus på regional struktur. Antagen av förbundsfullmäktige juni 2013.

Göteborgs styrkor

Göteborgsregionen är en av Europas mest snabbväxande storstadsregioner och befinner sig just nu mitt i ett utvecklingssprång, som drivs av stora investeringar i forskning och utveckling. I Göteborgsregionen finns planer på investeringar i infrastruktur och annat byggande för 1 000 miljarder kronor de kommande 20 åren.⁴

Flera internationella jämförelser placerar Göteborgsregionen högt när det gäller konkurrenskraft och framtidspotential, vilket illustreras av nedanstående punkter:

- **Innovationer**

EU Regional Innovation Scoreboard 2016

Innovationsledare bland 214 regioner

Mäter innovationsförmågan i europeiska regioner. Västsverige framstår i rapporten som en innovationsledare inom Europa. Bland annat får regionen högt betyg för:

- Välutbildad befolkning
- Export av högteknologiska varor
- Process- och produktinnovationer inom SME
- Ökande sysselsättning inom kunskapsbaserade yrken

Källa: EU-kommissionen

- **Konnektivitet**

European Cities and Regions of the Future 2016/2017

9 av 468 städer/regioner

Rankar städer och regioner i Europa med bäst IT- och logistikinfrastruktur. Bland europeiska storstäder hamnar Göteborg på nionde plats när det gäller bäst IT- och logistikinfrastruktur.

Källa: fDi

- **Tillväxtpotential**

Performance Index 2014

10 av 117 regioner

Mäter europeiska storstadsregioner som har bäst framtida tillväxtpotential.

Göteborgsregionen utmärker sig i:

- Ekonomisk tillväxt
- Sysselsättning

Källa: BAK Basel

- **Konkurrenskraft**

Europe 2020 Regional Index 2015

5 av 268 regioner

Mäter hur nära EU:s regioner är sina målstrategier för att uppnå förbättrad konkurrenskraft. Göteborgsregionen möter alla sina uppsatta EU-mål och får bland annat positivt omdöme för:

- Sysselsättning
- Högre utbildning
- Forskning och utveckling (FoU)

---

⁴ Fakta och statistik om Göteborgsregionens näringsliv 2017. Business Region Göteborg, 2017.

Källa: EU-kommissionen

- **Kompetens**

Global Cities Talent Competitiveness Index 2017

5 av 46 städer

Indexet rankar städer utifrån deras förmåga att attrahera, utveckla och behålla kompetens. Göteborgs höga placering drivs av:

- Hög livskvalitet
- Välutbildad befolkning

Källa: INSEAD och Adecco

Göteborgsregionens höga placering på internationella rankinglistor bygger på en rad styrkor ur ett näringslivsperspektiv, som också framkommit i dialogen med näringsliv och akademi i samband med programmets framtagande. Följande styrkor betonades särskilt i dialogen:⁵

Det geografiska läget

Göteborgsregionens strategiska läge i Skandinavien, en internationell flygplats och Skandinavien största hamn gör regionen tillgänglig för internationell arbetskraft, investerare och affärspartners. Inom en radie av 50 mil finns 70 procent av Nordens samlade industri.

Här finns Göteborgs Hamn, en viktig länk mellan Atlanten och Östersjöområdet, vars huvudsakliga upptagningsområde omfattar tio nordiska och baltiska länder. Korta avstånd mellan hamn och lager ger låga logistikkostnader och ett 25-tal direktlinjer för godståg mellan Göteborgs Hamn och olika inlandsterminaler i Sverige och Norge sparar på miljön.

I Göteborgsregionen finns även tillgång till internationell flygfrakt. På Göteborg Landvetter Airport finns godsterminaler och lager i nära anslutning till flygplatsen vilket ger den snabbaste omlastningen av gods i hela Europa. Sammantaget gör detta Göteborgsregionen till Sveriges främsta logistiknav.

Ett diversifierat näringsliv

Göteborgsregionen har varit Skandinavien nav för global handel sedan 1700-talet. Inom Göteborgsregionen finns idag allt från multinationella företag till småföretagare och kluster med kompetens som efterfrågas på globala marknader.

I dag finns mer än 750 olika branscher i Göteborgsregionen. Det motsvarar hela 93 procent av rikets alla branscher, vilket illustrerar mångfalden i regionens näringsliv. Fordonsindustri och logistik, informations- och kommunikationsteknik och läkemedelsindustri är dominerande. Andra stora områden är maritima näringar, besöksnäring och handel. Små och stora företag samverkar på ett fruktbart sätt i att utveckla, producera och marknadsföra nya tjänster och produkter.

Göteborgsregionens diversifierade näringsliv är också i allra högsta grad globalt. Sedan 1990 har antalet utlandsägda företag i Göteborgsregionen nästan fyrdubblats och nu finns det cirka 3 000 utlandsägda arbetsställen som sysselsätter drygt 84 000 personer.

---

⁵ Fakta och statistik som beskriver respektive styrka kommer från Näringsliv och Tillväxt 2016, samt Fakta och statistik om Göteborgsregionens näringsliv 2017, Business Region Göteborg.

Motorn i Sveriges industri

Göteborgsregionens näringsliv kännetecknas av globala och kunskapsintensiva tillverkningsföretag. Tillverkningsindustrin står för nästan en fjärdedel av den totala omsättningen i Göteborgsregionens näringsliv och merparten av regionens största företag återfinns inom den högteknologiska industrin.

Den starka tillverkningsindustrin och den industrinära tjänstesektorn gör Göteborgsregionen till en forskningsintensiv region. Detta är särskilt framträdande inom tre områden; fordon, läkemedel/kemi och företagstjänster. Regionens fordonsindustri står för mer än 60 procent av landets privata investeringar i forskning och utveckling. Inom läkemedel/kemi är motsvarande andel 42 procent. Inom företagstjänster är andelen 27 procent, till stor del beroende på våra stora teknikintensiva konsultföretag.

Göteborgsregionens starka industri gör också regionen till Sveriges ledande exportregion. Under 2016 exporterade regionens företag för cirka 400 000 kronor per sysselsatt. Exportvärdet per sysselsatt är därmed klart högre än i de övriga två storstadsregionerna och Sverige. Varuexporten uppvisar dessutom en positiv trend och ökade under 2016 med hela 6 procent i Göteborgsregionen, medan Sveriges varuexport endast ökade marginellt.

En hög kompetensnivå

Med två universitet och hundratals yrkesutbildningar finns välutbildad arbetskraft i Göteborgsregionen. Regionen har en större andel högutbildade än övriga Sverige och nästan hälften av alla i åldrarna 25 till 64 år i regionen har en eftergymnasial utbildning.

Inom Göteborgsregionen finns ett 140-tal yrkesutbildningar, utformade i samarbete med arbetsgivare för att matcha arbetsmarknadens kompetensbehov. Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet samlar runt 50 000 studenter, många med internationell bakgrund. Vid de två lärosätena bedrivs spetsutbildningar samt tvärvetenskaplig forskning i samarbete med företag och myndigheter inom en rad olika områden.

Regionens näringsliv bidrar också i allra högsta grad till den höga kompetensnivån genom kontinuerlig kompetensutveckling av sin personal. Dessutom investerar företag i Göteborgsregionen varje år runt 20 miljarder kronor i forskning och utveckling, vilket motsvarar nästan en fjärdedel av Sveriges samlade privata investeringar i forskning och utveckling. Det gör regionen till en av de mest forskningsintensiva i Europa.

En miljonregion med unik samarbetsförmåga

Göteborgsregionen präglas av ett unikt samarbete mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor. Nätverk, kluster och tre science parks skapar förutsättningar för innovation och spetskompetens. Inom flera områden finns världsledande forskning och produktutveckling. En stark tradition av samarbete mellan olika aktörer bidrar till framgångarna.

Göteborg är en växande storstadsregion som våren 2017 har drygt en miljon invånare. Det skapar fördelar bland annat i form av ökad tillgång till kompetens, kapital och idéer. Samtidigt är närheten mellan beslutsfattare och en väl utvecklad förmåga att samarbeta fördelar i konkurrensen med andra storstadsregioner. Tillväxten, investeringsmöjligheterna och koncentrationen av kompetens inom vissa områden väcker ett ökat nationellt och internationellt intresse. Framgångsrika samarbeten mellan näringslivet, akademien och samhällets andra aktörer ger också stor uppmärksamhet.

Göteborgs utmaningar

Trots Göteborgs många styrkor ur ett näringslivsperspektiv, står vi inför ett antal utmaningar de kommande åren. Business Region Göteborg har i rapporten "Näringsliv och Tillväxt 2016" identifierat tio utmaningar som behöver mötas för att Göteborg och Göteborgsregionen ska vara en konkurrenskraftig region även i framtiden.⁶ Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program utgår från dessa utmaningar.

Säkra kompetensförsörjningen

Framtidens kompetensförsörjning är den utmaning som näringslivet framhåller som den största utmaningen. Kampen om kompetens hårdnar och Göteborg behöver både tillvarata och attrahera kompetens, såväl nationellt som globalt. Ökad tillgång till bostäder och en tydligare bild av Göteborgs attraktivitet är två av de frågor som näringslivet framhåller som viktigast. Dit hör också utbildning och fortbildning som motsvarar näringslivets kompetensbehov nu och i överskådlig framtid.

Öka delaktigheten på arbetsmarknaden

Nära kopplad till behovet av att säkra kompetensförsörjningen, är utmaningen att öka delaktigheten på arbetsmarknaden. Samtidigt som kompetensbehovet är stort, står många utanför arbetsmarknaden och över hälften av dem är utrikes födda. I ett läge där arbetslösheten i Göteborgsregionen successivt har minskat och nu är lägst bland Sveriges storstadsregioner, är det av största vikt att förbättra matchningen och aktivt jobba för att öka delaktigheten på arbetsmarknaden.

Planera för tillväxt

De kommande tjugo åren planeras investeringar på 1000 miljarder kronor i Göteborgsregionen. Regionen står därmed för en stor del av hela Sveriges tillväxt och trenden är tydlig att allt mer kompetens och tillväxt samlas i storstadsregioner. Det innebär att Göteborgsregionens kommuner har ett särskilt nationellt ansvar att planera för tillväxt. Utan nya bostäder, nya arbetsplatser och mark för näringslivet kommer regionen att tappa konkurrenskraft. Det råder idag brist på kontor i de mest attraktiva lägena och även en brist på bostäder i hela Göteborgsregionen. Därför behöver Göteborgsregionen ha en samordnad planering som skapar attraktivitet i nya lägen.

Möta klimatutmaningen

Samtidigt som Göteborgsregionen befinner sig i en tillväxtfas med planerade investeringar i mångmiljardklassen, är det avgörande att tillväxten är långsiktigt hållbar och att regionen möter klimatutmaningen. I Göteborgsregionen har nivån på koldioxidutsläppen varit konstant under hela 2000-talet, för att sedan falla markant från 2011 och framåt. Samtidigt har den ekonomiska tillväxten i vår region ökat med mer än 50 procent. Denna så kallade "decoupling-effekt" visar att regionen gradvis har förbättrat insatserna för att uppnå en hållbar ekonomisk tillväxt.

Stärka både arbetsmarknadsregionen och kärnan

Det finns starka samband mellan folkmängden i en region och dess förmåga att generera tillväxt. Ju större region, desto större utbud av arbetstillfällen, branscher, kompetenser, upplevelser, kultur, varor och tjänster – och desto större förutsättningar för tillväxt. För att Göteborgsregionen ska fortsätta att vara en av Sveriges ledande tillväxtregioner, måste både arbetsmarknadsregionen utvidgas och kärnan stärkas. Bättre pendlingsmöjligheter

---

⁶ Näringsliv och Tillväxt 2016. Business Region Göteborg, 2016.

till Uddevalla, Trollhättan, Borås, Varberg och Falkenberg bidrar till en större och mer diversifierad hemmamarknad. Samtidigt behöver staden förtätas med fokus på att vara attraktiv och” fortsätta vara den drivande kraften i regionförstoringen.

Stärka regionens internationella position och tillgänglighet

Lika viktigt som att stärka tillgängligheten inom Göteborgsregionen, är det att stärka den till och från regionen. Tillgängligheten till omvärlden är god jämfört med liknande regioner. Samtidigt är förbättrad tillgänglighet via tåg, väg och flyg avgörande för vår framtida konkurrenskraft – inte minst med tanke på regionens exportinriktade näringsliv. Ytterligare en avgörande faktor är att ha en väl fungerande hamn som kan drivas med full kapacitet, eftersom den har stor betydelse för Sveriges utrikeshandel. Göteborg behöver också bindas ihop ännu starkare med Oslo och Köpenhamn. I takt med ökad regional konkurrens blir det också allt viktigare att Göteborg syns och hörs internationellt för att attrahera kompetens, kapital och etableringar.

Skapa grogrund för fler växande små och medelstora företag

Stora och små företag lever i symbios och den ekonomiska hållbarheten i Göteborg och regionen skulle stärkas av att fler små och medelstora företag startas och utvecklas. Idag är de mindre företagen underrepresenterade och entreprenörskapet lägre i Göteborgsregionen än i de båda andra storstadsregionerna i Sverige. Med tanke på att de mindre företagen, och framför allt de mindre tjänsteföretagen, växer allt snabbare och står för en högre andel av jobbtillväxten, behöver Göteborg skapa en bättre grogrund för dessa växande små och medelstora företag.

Förbättra företagsklimatet

Företagsklimatet utgör en huvudkomponent i att skapa en bra grogrund för såväl små och medelstora företag, som för stora företag. Företagens upplevelse av det allmänna företagsklimatet i Göteborg måste bli mer positiv. En del av detta arbete är att förbättra stadens service till företagen. En lika viktig del är att aktivt arbeta med attityderna till företag och företagare bland både politiker och tjänstemän i Göteborg såväl som i regionens kommuner. Ytterligare en viktig del är att skapa rimliga förutsättningar för små och medelstora företag att delta vid inköp och upphandling.

Stärka resurserna inom forskning och utveckling

Göteborgsregionen har genom flera stora företag en unik koncentration av forskning och utveckling (FoU) inom främst teknik och Life Science. FoU-verksamheter är strategiskt viktiga och ger stora spridningseffekter till den övriga ekonomin. Därför är det avgörande att ytterligare stärka FoU-resurserna inom regionen, genom att stärka samverkan mellan företag, kommun och akademi för att bland annat skapa världsledande demonstrationsmiljöer för regionens innovativa företag.

Öka regionens produktivitet

Denna sista utmaning hänger ihop med samtliga övriga. Med fler företag med höga och växande förädlingsvärden, satsningar på utbildning och infrastruktur, samt ökade FoU-resurser, ökar produktiviteten i regionen. Fler kommer i arbete, högre värden skapas med samma insats och nya processer utvecklas och genererar högre värden. Detta är avgörande, eftersom Göteborgsregionens ekonomiska attraktivitet och konkurrenskraft ständigt behöver stärkas i förhållande till omvärlden.

Målbild och mål för stadens näringslivsutveckling

Målbild 2035

Utifrån de nyckelord för Göteborgs näringsliv 2035 som formulerades i dialogen med näringsliv och akademi, samt efter ett nära arbete med berörda förvaltningar och bolag inom staden, har en målbild för 2035 formulerats. Målbilden uttrycker stadens viljeinriktning för vad som ska uppnås genom det samlade arbetet med näringslivsutveckling till år 2035. Målfåret är satt i samklang med andra beslutade styrdokument, som stadens trafikstrategi, utbyggnadsplan och grönplan, vilka samtliga tar sikte på år 2035.

Göteborg är en internationell förebild för förmågan att samarbeta – i en miljö där människor utvecklas och trivs. Näringslivet har fullt stöd från staden och kan känna stolthet över att verka i en av världens mest nytänkande storstadsregioner.

I målbilden uttrycks att Göteborg ska vara en internationell förebild för sin samverkansförmåga. Det innebär en utvecklad samverkan mellan stadens organisationer, mellan staden, näringslivet, akademien och ideella sektorn, samt med regionala aktörer, både nationellt och internationellt. Syftet med denna utvecklade samverkan är att skapa ett näringslivsklimat som präglas av nytänkande, där nya lösningar snabbt fångas upp och där människor kan utvecklas och trivas.

Målbilden uttrycker också att näringslivet ska ha fullt stöd från staden. Detta stöd kan bland annat manifesteras i det lilla, genom en effektiv handläggning av ärenden, positiva attityder och ett gott bemötande från både tjänstepersoner och politiker. Stödet kan också uttryckas i de övergripande processerna, som till exempel genom en stadsplanering som skapar möjligheter för företag att växa, skolor som utvecklar bra kompetens, samt stort utbud av bostäder av olika slag.

Mål och indikatorer

Det övergripande målet för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program är att skapa förutsättningar för:

Minst 120 000 nya jobb till 2035

Med nya jobb avses minst 120 000 fler sysselsatta från 2016 till 2035 inom hela Göteborgsregionen. Det innebär en ambitionshöjning jämfört med den bedömda ökningen, 100 000 nya jobb, som förväntas med nuvarande befolkningsutveckling och sysselsättningsgrad.⁷

⁷ En mer utförlig beskrivning av det övergripande målet, nuläge och hur vi räknat finns i bilaga 2.

För att uppnå den långsiktiga målbilden och det övergripande målet, har tre underliggande mål formulerats. Målen tar fasta på de strategiska områden som det näringslivsstrategiska programmet omfattar. De tre underliggande målen är:

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Mål 2: Samhällsplanering

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

Till varje mål kopplas prioriterade indikatorer och önskvärt läge för dessa, för att kunna följa målens utveckling vid uppföljning. De prioriterade indikatorerna kommer kontinuerligt att ses över för att säkerställa att de mäter vad som avses, samt kompletteras om nya indikatorer uppkommer som är bättre lämpade till att mäta måluppfyllelse.

I följande stycken beskrivs vart och ett av målen, de prioriterade indikatorer som används för att följa målens utveckling, samt önskat läge för dessa indikatorer.⁸

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Det första målet har fokus på människan och att tillvarata varje människas inneboende drivkraft och talang. För att Göteborgs Stad ska lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom kompetensförsörjning och attraktionskraft.

Prioriterade indikatorer:

- Arbetslöshet
- Flyttnetto högutbildade
- Europe 2020 Regional Index

Önskat läge:

- Arbetslösheten i Göteborg och Göteborgsregionen ska vara lägst bland svenska storstäder/storstadsregioner.
- Flyttnettot till Göteborgsregionen för högutbildade ska vara positivt för samtliga åldersspann.
- Göteborgsregionen⁹ ska ligga bland de tio bästa regionerna i EU enligt Europe 2020 Regional Index.

⁸ En djupare analys av de prioriterade indikatorerna, nuläge och utveckling över tid finns i bilaga 2.

⁹ Göteborgsregionen definieras här som NUTS 2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Halland.

Mål 2: Samhällsplanering

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Det andra målet har fokus att skapa en hållbar tillväxt ur samtliga dimensioner – den ekonomiska, den ekologiska och den sociala. För att Göteborgs Stad ska lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom hela det regionala samhällsplaneringsområdet, inklusive infrastruktur, tillgänglighet, markberedskap och fysiskt planering.

Prioriterade indikatorer:

- Produktivitet (BRP/capita och förädlingsvärde/sysselsatt)
- Decouplingeffekt (gapet mellan BRP-tillväxt och CO₂-utsläpp)
- Antal invånare och sysselsatta i Göteborgs lokala arbetsmarknad respektive Göteborgsregionens kärna

Önskat läge:

- Göteborgsregionens produktivitet ska öka i samma takt som eller snabbare än liknande storstadsregioner¹⁰ i Europa.
- Gapet mellan BRP-tillväxt och CO₂-utsläpp ska fortsätta öka över tid i Göteborgsregionen.
- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska utvidgas och Göteborgsregionens kärna ska förtätas enligt målen i GRs regionala utvecklingsplan ”Hållbar tillväxt, som säger att:
  - Göteborgs lokala arbetsmarknad ska omfatta 1,75 miljoner invånare år 2030.
  - Göteborgsregionens kärna ska stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen till 2030.
  - Utöver kärnan ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter till samma tidpunkt stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen.

Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

Det tredje målet har fokus på näringslivsklimatet och att skapa gynnsamma förutsättningar för nya företag att etableras, befintliga företag att växa och innovationer att utvecklas. För att Göteborgs Stad ska lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom företagsklimat och innovationskraft.

Prioriterade indikatorer:

- Företagsklimat
- Investeringar i forskning och utveckling (FoU)
- EU Regional Innovation Scoreboard

---

¹⁰ Liknande storstadsregioner avser här t ex Stuttgart, München, Lille, Helsingfors, Wien, Lyon, Oslo, Stockholm, Öresundsregionen, Hamburg och Milano.

Önskat läge:

- Göteborgs Stad och Göteborgsregionen ska ha bäst företagsklimat bland de svenska storstäderna respektive storstadsregionerna enligt både Sveriges Kommuner och Landstings Insiktsmätning och andra mätningar, så som Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme.
- Göteborgsregionen¹¹ ska ha högre resultat vad gäller privata investeringar inom FoU i relation till liknande storstadsregioner i Europa. Göteborgsregionen ska ha högst FoU-investeringar/sysselsatt och högst varuexportvärde/sysselsatt bland svenska storstadsregioner.
- Göteborgsregionen¹⁰ ska rankas som ”innovationsledare” enligt EU Regional Innovation Scoreboard.

---

¹¹ Göteborgsregionen definieras här som NUTS 2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Halland.

Sex strategier för att stärka näringslivets förutsättningar

Utifrån de utmaningar som Göteborg och regionen står inför, samt de prioriteringar som framkommit i dialogen med näringsliv och akademi, har sex strategiska områden identifierats. För att Göteborgs Stad ska lyckas uppnå målbild och mål, måste ett strategiskt arbete drivas inom samtliga dessa områden:

- Kompetensförsörjning
- Attraktionskraft
- Infrastruktur och tillgänglighet
- Markberedskap och fysisk planering
- Företagsklimat
- Innovationskraft

Utmaningsdrivna strategier

De sex strategiska områdena tar sin utgångspunkt i de tio utmaningar som identifierats i BRGs skrift Näringsliv och Tillväxt 2016. I dialogen med näringsliv och akademi fick organisationerna rangordna utmaningarna, ge inspel till fler utmaningar och sedan föreslå åtgärder som skulle kunna möta dessa utmaningar. Därmed kopplar varje strategiskt område an till åtminstone tre och i vissa fall fyra av de tio utmaningarna enligt nedanstående matris:

Tio utmaningar för Göteborgsregionen	Strategiska områden					
	Kompetensförsörjning	Attraktionskraft	Infrastruktur och tillgänglighet	Markberedskap och fysisk planering	Företagsklimat	Innovationskraft
Säkra kompetensförsörjningen	■					
Öka delaktigheten på arbetsmarknaden	■					
Planera för tillväxt				■		
Möta klimatutmaningen			■	■		■
Stärka både arbetsmarknadsregionen och kärnan			■	■		
Stärka regionens internationella position och tillgänglighet		■				
Skapa grogrund för fler växande små och medelstora företag		■			■	
Förbättra företagsklimatet					■	
Stärka resurserna inom forskning och utveckling						■
Öka regionens produktivitet	■	■	■	■	■	■

■ Skärningspunkt där ett strategiskt område möter en utmaning

Utmaningarna att säkra kompetensförsörjningen och att öka delaktigheten på arbetsmarknaden möts genom de insatser som föreslås inom det strategiska området kompetensförsörjning. Det är också dessa båda utmaningar som prioriterades högst av näringslivet i dialogmötena.

Utmaningen att planera för tillväxt möts genom insatserna inom det strategiska området markförsörjning och fysisk planering. Insatserna inom detta område, tillsammans med insatserna inom infrastruktur och tillgänglighet möter också utmaningen att stärka både arbetsmarknadsregion och kärna. På motsvarande sätt möter insatserna inom områdena infrastruktur och tillgänglighet samt attraktionskraft utmaningen att stärka regionens internationella position och tillgänglighet.

För att möta klimatutmaningen föreslås flera insatser inom både det strategiska området infrastruktur och tillgänglighet, och området innovationskraft. Detta område innehåller även insatser för att möta utmaningen att stärka resurserna inom forskning och utveckling.

Utmaningen att skapa en grogrund för fler växande små och medelstora företag möts genom insatser inom de strategiska områdena attraktionskraft och företagsklimat. Det sistnämnda området har också direkt bäring på utmaningen att förbättra företagsklimatet.

Den sista utmaningen, att öka regionens produktivitet, hänger ihop med de övriga utmaningarna och har således kopplingar till samtliga sex strategiska områden.

Specifika och strategiska insatser

Inom varje strategiskt område anges en huvudstrategi och ett antal insatser för att genomföra huvudstrategin. Dessa strategier och insatser är *specifika* för det näringslivsstrategiska programmet och finns inte lika tydligt uttryckta i något annat av Göteborgs Stads styrande dokument och program.

På motsvarande sätt innehåller Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program inte sådana strategier och insatser som redan omfattas av befintliga styrande dokument och program. Insatser för att skapa en trygg stad med social hållbarhet och bygga fler bostäder hör till denna kategori och finns därför inte med bland insatserna i det näringslivsstrategiska programmet, även om det är av största vikt för näringslivet att dessa insatser genomförs.

Särskilt betydelsefullt är också att det finns ett väl fungerande utbildningssystem av hög kvalitet, där en attraktiv internationell skola har stor betydelse för näringslivets möjligheter att rekrytera internationell kompetens. Även denna typ av insatser inryms i andra styrdokument och är därför inte inkluderade i det näringslivsstrategiska programmet.

Insatserna i programmet är vidare av *strategisk* snarare än operativ karaktär. Det operativa genomförandet av programmet, samt vilka konkreta åtgärder som ska vidtas, kommer att beskrivas i separata handlingsplaner då programmet är beslutat, där berörda nämnder och styrelser inom ramen för sina uppdrag tar fram dessa. Utifrån dialogen med näringsliv och akademi, är det avgörande att det operativa genomförandet präglas av mod, nytänkande, handlingskraft och samverkan. Dessa fyra aspekter bör genomsyra arbetet inom samtliga strategiska områden.

I följande stycken beskrivs vart och ett av de strategiska områdena, dess huvudstrategier samt insatserna de omfattar.

Strategi 1: Kompetensförsörjning

Göteborg tillvaratar och attraherar kompetens.

Tillgång till arbetskraft med relevant kompetens är en av de viktigaste förutsättningarna för att näringslivet i Göteborg ska vara konkurrenskraftigt och fortsätta utvecklas. För att säkra morgondagens kompetensförsörjning ska Göteborgs Stad arbeta aktivt med att identifiera och tillvarata den kompetens som redan finns här, samt attrahera kompetens nationellt och globalt.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

- Utveckla skola-näringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet.
- Utveckla relevanta utbildningar som arbetslivet efterfrågar på alla nivåer.
- Aktivt stödja utvecklingen av akademien i staden.
- Utveckla möjligheten till fortbildning och kontinuerligt lärande på arbetsplatsen.
- Verka för bättre matchning och snabbare validering av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.
- Satsa aktivt på att tillvarata och attrahera internationell kompetens och stödja initiativ som stärker den internationella gemenskapen (international community) i staden.

Strategi 2: Attraktionskraft

Göteborg är en attraktiv plats att verka och bo i, samt besöka.

Tillväxten har en regional logik och det är regioner snarare än kommuner som konkurrerar om kompetens och kapital. Som navet i Göteborgsregionen är därför Göteborgs attraktionskraft avgörande. Göteborg ska vara en plats som är attraktiv att verka och bo i, samt besöka. För att vara det behöver Göteborgs Stad både leverera en god samhällsservice och förmedla berättelsen om Göteborg som attraktiv plats.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

- Utarbeta en välutvecklad process för att attrahera investeringar och stödja företagsetableringar.
- Aktivt marknadsföra staden genom att utveckla berättelsen om Göteborg och det utvecklingssprång vi befinner oss i.
- Skapa tillåtande miljöer som främjar entreprenörskap och där gräsrotsinitiativ får möjlighet att utvecklas.

Strategi 3: Infrastruktur och tillgänglighet

Göteborg har en fungerande infrastruktur och god tillgänglighet.

Med sitt geografiska läge mitt emellan Oslo och Köpenhamn, samt med hamnen som porten mot världen, har Göteborg en stark position som internationell logistiknod. För att stärka positionen ytterligare, ska Göteborgs Stad fortsätta utveckla en fungerande infrastruktur med god tillgänglighet för både människor och gods – såväl inom staden och regionen, som till och från regionen.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

- Fortsätta utveckla Göteborg som Skandinavien's logistiknav, med Göteborgs Hamn och Landvetter Flygplats som centrala hubbar.
- Verka för effektiva, hållbara resor med alla trafikslag inom både stad och arbetsmarknadsregion.
- Tillvarata Göteborgs unika kompetens inom hållbara transportsystem och mobilitetslösningar och låta det prägla stadens omvandling.
- Stödja omställningen till en smart stad genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter.

Strategi 4: Markberedskap och fysisk planering

Göteborg erbjuder bra lokaler och verksamhetsmark i rätt lägen

Göteborg befinner sig i ett utvecklingssprång där mångmiljardbelopp kommer att investeras de närmaste tjugo åren. För att underlätta näringslivets etablering och expansion, behöver Göteborgs Stad, tillsammans med Göteborgsregionen, planera för tillväxt, genom att skapa förutsättningar för fastighetsmarknadens aktörer att kunna utveckla lokaler för näringslivets behov, samt att i stadens planering erbjuda verksamhetsmark i lägen som stärker utvecklingen av en hållbar region.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

- Bedriva en mark- och lokalförsörjning med insikt om näringslivets etablerings- och expansionsbehov.
- Stärka och utveckla strategiska lägen som möter näringslivets behov av tillväxt.
- Utarbeta ändamålsenliga detaljplaner som fungerar för ett föränderligt näringsliv, möjliggör snabbare etableringar och skapar förutsättningar för att arbeta nytänkande med stadens rum.

Strategi 5: Företagsklimat

I Göteborg är det enkelt att driva företag.

Ett positivt företagsklimat är en förutsättning för att näringslivet ska fortsätta välja Göteborg som bas för etablering och expansion. I Göteborg ska det vara enkelt att driva företag, det är ledstjärnan för alla våra kontakter med företagen. Varje möte ska präglas av ett positivt bemötande, vi ska alltid ha kunden i fokus och vi ska ha god kunskap om stadens erbjudande till företagen. Vid inköp och upphandling är det viktigt att små och medelstora företag ges rimliga möjligheter att delta.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

- Arbeta aktivt med attityder till och förståelse för företag och företagande hos politiker och tjänstemän.
- Arbeta systematiskt med att förenkla stadens processer ur ett näringslivsperspektiv.
- Tillse att stadens beslut i relevanta frågor innehåller en analys om hur det påverkar näringslivet.
- Arbeta i samverkan med externa aktörer för att stödja nyföretagande samt utveckling av små och medelstora företag.

Strategi 6: Innovationskraft

Göteborg stärker näringslivets förutsättningar för innovation.

Göteborg är navet i Sveriges viktigaste industriregion och basen för flera globala kunskapsintensiva tillverkningsföretag. Det skapar unika förutsättningar för staden att vara testarena för utveckling av ny teknik, nya processer och affärsmodeller som kan lösa framtidens samhällsutmaningar. Göteborgs Stad ska stödja denna utveckling genom att stärka näringslivets förutsättningar för innovation och inom staden vara öppen för innovationer i sina verksamheter.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

- Initiera, utveckla och samordna klusterinitiativ och strategiska samverkansprojekt där kompetenser korsbefruktas.
- Positionera staden som internationellt ledande test- och demomiljö för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.
- Stärka Göteborgs position som den innovativa motorn i svensk industri.
- Satsa aktivt på kreativa näringar som katalysator för innovation.

Bilaga 1. Arbetsprocess

Dialogmöten med externa aktörer

Under framtagandet av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program har projektgruppen haft separata dialogmöten med nedanstående organisationer, i syfte att lyssna in vad dessa organisationer önskar att staden utvecklar för att skapa bättre förutsättningar för företagande. I dialogmötena utgick diskussionen från de tio utmaningarna som identifierats i BRGs skrift Näringsliv och Tillväxt 2016.

Organisationerna fick rangordna utmaningarna, ge inspel till fler utmaningar och sedan föreslå åtgärder som skulle kunna möta dessa utmaningar. Dialogmötena genomfördes under februari-mars 2017. Samtliga organisationer som deltog i dialogmötena erbjöds därefter i juni att i en enkät ge sina synpunkter på förslag till program.

Företag, näringslivsorganisationer och fackförbund

AB Volvo

Angered Företagarförening

Avenyföreningen

Cevt AB

Fastighetsägarna

Företagarföreningen Göteborg

Företagarna

Gbg & Co:s näringslivsgrupp

Getinge AB

G-Lab21

Gårda Företagarförening

Högsbo-Sisjön Företagarförening

Innerstaden Göteborg AB

Lindex AB

Livsanda Care AB

LO (inkl Handelsanställdas Förbund, IF Metall, Kommunalarbetareförbundet, Transportarbetareförbundet)

Majorna Älvsborg Företagarförening

Norra Älvstranden Företagarförening

Nyföretagarorganisationerna i entreprenörskvarteret Yesbox (Almi Företagspartner, Brewhouse, Connect Sverige Region Väst, Coompanion, Drivhuset, Framtidens företag, Framtidsfrön, Göteborgs Uppfinnareförening, Nyföretagarcentrum, One Stop Future Shop, Skatteverket, Ung Företagsamhet, Venture Cup, Winnet Västra Götaland)

SKF Sverige AB

Småföretagarnas Riksförbund

Startup Grind

Stena AB

Svenskt Näringsliv (inkl Almega, Plåt och Ventföretagen, Svensk Handel, Teknikföretagen, Transportföretagen, Visita)

Sveriges Byggindustrier

The Techno Creatives

Torslanda Företagarförening

Unionen
Vinnigroup AB
Västsvenska Handelskammaren
Wallenstam AB

Akademi och Science Parks

Chalmers tekniska högskola
Göteborgs universitet
Johanneberg Science Park
Lindholmen Science Park
Sahlgrenska Science Park

Workshops och möten med aktörer inom Göteborgs Stad

Utifrån de inspel som framkom i dialogmötena, tog en referensgrupp vid med representanter för 15 förvaltningar och bolag som har omfattande näringslivskontakter:

Angereds stadsdelsförvaltning
Fastighetskontoret
Förvaltningen för inköp och upphandling
Förvaltningen för konsument och medborgarservice
Gbg & Co
Göteborgs Hamn
HIGAB
Lundby stadsdelsförvaltning
Miljöförvaltningen
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning
Social resursförvaltning
Stadsbyggnadskontoret
Trafikkontoret
Utbildningsförvaltningen
Älvstranden Utveckling AB

Under april-maj 2017 hölls fyra workshops med referensgruppen, där målbild, mål och strategiska områden med åtgärder definierades. Dessa förslag diskuterades därefter på djupet i separata möten med samtliga förvaltnings- och bolagsledningarna som varit representerade i referensgruppen. De förslag som arbetats fram utifrån ovanstående dialogmöten och workshops med referensgruppen diskuterades sedan i maj ur ett regionalt perspektiv med följande aktörer:

Regionala aktörer

Göteborgsregionens Kommunalförbund (GRs presidium samt kommunchefer och näringslivschefer i GR)
Länsstyrelsen i Västra Götaland (Ledningsgrupp)
Västra Götalandsregionen (Regionutvecklingsnämndens presidium och Koncernstab
Regional utveckling)

Ett tiotal informationsmöten med politiken har även genomförts under våren 2017. Under hela processen har månatliga avstämningar gjorts med ledningsgruppen för Business Region Göteborg samt med projektets styrgrupp. Projektgruppen har löpande sammanvägt de inspel som inkommit och på detta sätt tagit fram det förslag som ligger.

Bilaga 2: Mål och indikatorer

Övergripande mål

Det övergripande målet för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program är att skapa förutsättningar för:

Minst 120 000 nya jobb till 2035

Med nya jobb avses minst 120 000 fler sysselsatta från 2016 till 2035 inom hela Göteborgsregionen.¹² Det innebär en ambitionshöjning jämfört med den bedömda ökningen, 100 000 nya jobb, som förväntas med nuvarande befolkningsutveckling och sysselsättningsgrad.

Nuläge:

- 2016 var antalet sysselsatta i åldern 16-74 år totalt 518 195 personer i Göteborgsregionen.
- Den totala folkmängden i åldern 16-74 år uppgick 2016 till 733 450 personer i Göteborgsregionen.
- Detta motsvarar en förvärvsgrad på 71 procent i åldern 16-74 år i Göteborgsregionen år 2016.

Så har vi beräknat målet på minst 120 000 nya jobb:

- Enligt Västra Götalandsregionens befolkningsprognos, kommer Göteborgsregionen år 2035 ha en folkmängd i åldern 16-74 år på 868 871 personer.
- Med en fortsatt förvärvsgrad i nivå med dagens 71 procent, skulle antalet sysselsatta i åldern 16-74 år vara 616 898 personer i Göteborgsregionen år 2035.
- I jämförelse med dagens antal sysselsatta på 518 195 personer, innebär det en ökning med närmare 100 000 personer från 2016 till 2035.
(616 898-518 195=98 703)
- En ökning med minst 120 000 fler sysselsatta innebär därför en höjd förvärvsgrad jämfört med dagens.
- Vi utgår från att de strategier och insatser som finns beskrivna i det näringslivsstrategiska programmet mynnar ut i handlingsplaner, som i sin tur omfattar konkreta åtgärder som leder till att förvärvsgraden successivt höjs fram till 2035.

---

¹² I Göteborgs lokala arbetsmarknad ingår förutom Göteborgsregionens kommuner idag (2015 år siffror) även Bollebygd, Falkenberg, Mark, Orust, Varberg och Vårgårda.

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Prioriterade indikatorer

- Arbetslöshet
- Flyttnetto högutbildade
- Europe 2020 Regional Index

Önskat läge

- Arbetslösheten i Göteborg och Göteborgsregionen ska vara lägst bland svenska storstäder/storstadsregioner.
- Flyttnettot till Göteborgsregionen för högutbildade ska vara positivt för samtliga åldersspann.
- Göteborgsregionen¹³ ska ligga bland de tio bästa regionerna i EU enligt Europe 2020 Regional Index.

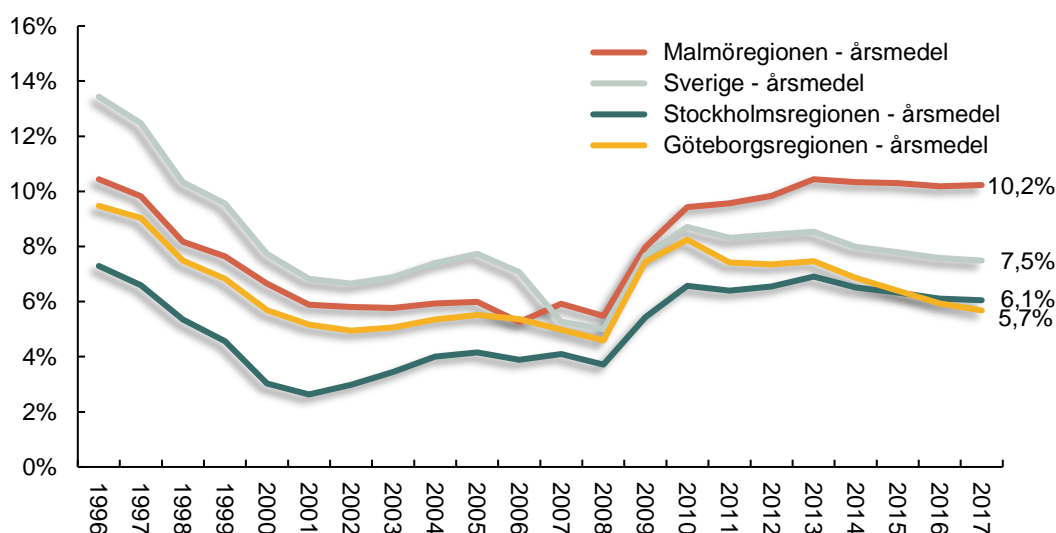
Nuläge

Arbetslöshet

Den öppna arbetslösheten inklusive personer i arbetsmarknadspolitiska program var i genomsnitt 7,8 procent för Göteborg år 2016. I Stockholm låg motsvarande siffra på 6,1 procent och i Malmö 14,9 procent.

I hela Göteborgsregionen var den öppna arbetslösheten 5,7 procent under första halvan av 2017. Motsvarande siffror för riket var 7,5 procent, Stockholmsregionen 6,1 procent och Malmöregionen 10,2 procent (se figur 1.1).

Figur 1.1 Öppet arbetslösa samt i arbetsmarknadspolitiska program, procent av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år i Sveriges storstadsregioner

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB

¹³ Göteborgsregionen definieras här som NUTS 2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Halland.

Flyttnetto högutbildade

Göteborgsregionen hade år 2016 ett positivt flyttnetto av högutbildade inom hela åldersspannet 21-64 år. Flyttnettot av högutbildade var däremot negativt för ålderskategorierna 28-44 år och 45-64 år, vilket är ett resultat som även gäller för Västra Götalands län (se tabell 1.2).

Tabell 1.2 Flyttnetto av högutbildade 21-64 år

REGION	ÅLDER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Göteborgsregionen	21-64 år	-149	236	133	32	233	54	356
	21-27 år	253	368	452	357	382	469	580
	28-44 år	-367	-153	-303	-287	-151	-365	-182
	45-64 år	-35	21	-16	-38	2	-50	-42
Västra Götalands län	21-64 år	-513	-99	-278	-243	-193	-199	102
	21-27 år	153	352	332	342	232	436	491
	28-44 år	-591	-453	-603	-484	-454	-535	-329
	45-64 år	-75	2	-7	-101	29	-100	-60

Källa: Västra Götalandsregionen

Europe 2020 Regional Index

Göteborgsregionen placerar sig på rank nr 5 av 268 regioner enligt den senast publicerade Europe 2020 Regional Index 2015 (se tabell 1.3).

Tabell 1.3 Rankinglista Europe 2020 Regional Index

RANK	REGION, NUTS2
1	Köpenhamnsregionen, Danmark
2	Helsingfors-Uusimaa, Finland
3	Stockholm, Sverige
4	Östra Mellansverige, Sverige
5	Västsverige, Sverige
6	Sydsverige, Sverige
7	Oberbayern, Tyskland
8	Vlams-Brabant, Nederländerna
9	Tübingen, Tyskland
10	Stuttgart, Tyskland
*	*
268	Campania, Italien

Källa: EU-kommissionen

Mål 2: Samhällsplanering

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Prioriterade indikatorer

- Produktivitet (BRP/capita och BRP/sysselsatt)
- Decouplingeffekt (gapet mellan BRP-tillväxt och CO₂-utsläpp)
- Antal invånare och sysselsatta i Göteborgs lokala arbetsmarknad respektive Göteborgsregionens kärna

Önskat läge

- Göteborgsregionens produktivitet ska öka i samma takt som eller snabbare än liknande storstadsregioner¹⁴ i Europa.
- Gapet mellan BRP-tillväxt och CO₂-utsläpp ska fortsätta öka över tid i Göteborgsregionen.
- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska utvidgas och Göteborgsregionens kärna ska förtätas enligt målen i GRs regionala utvecklingsplan ”Hållbar tillväxt, som säger att:
  - Göteborgs lokala arbetsmarknad ska omfatta 1,75 miljoner invånare år 2030.
  - Göteborgsregionens kärna ska stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen till 2030.
  - Utöver kärnan ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter till samma tidpunkt stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen.

---

¹⁴ Liknande storstadsregioner avser här t ex Stuttgart, München, Lille, Helsingfors, Wien, Lyon, Oslo, Stockholm, Öresundsregionen, Hamburg och Milano.

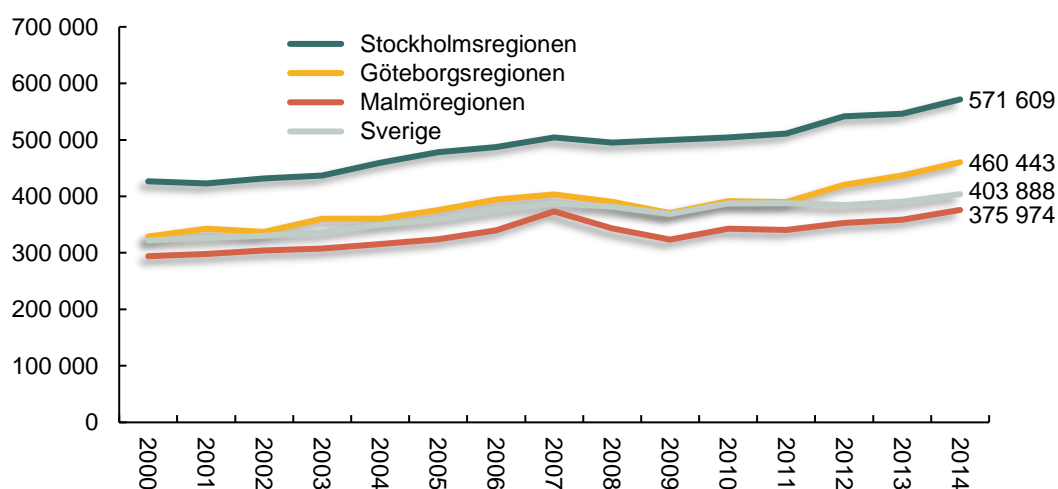
Nuläge

Produktivitet

Göteborgsregionens BRP/capita har ökat med 40 procent mellan 2000-2014.

Motsvarande förändring i Stockholmsregionen var 34 procent och i Malmöregionen 28 procent. Jämfört med föregående år ökade Göteborgsregionens BRP/capita med 5 procent, vilket den även gjorde i de övriga två storstadsregionerna (se figur 2.1).

Figur 2.1 Realt BRP (förädlingsvärde i kronor) per capita i storstadsregioner och Sverige 2000-2014

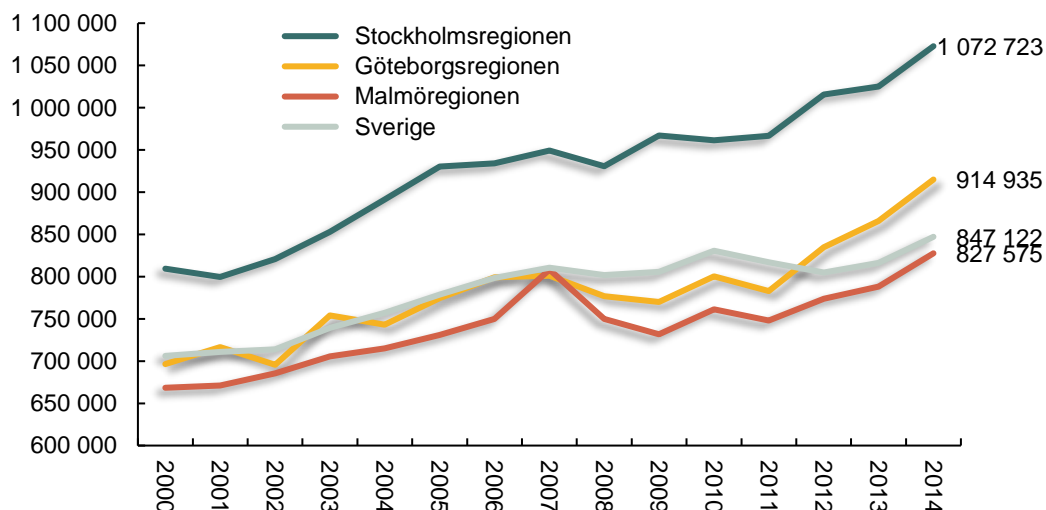

Källa: SCB

Göteborgsregionens BRP/sysselsatt har ökat med 31 procent mellan 2000-2014.

Motsvarande förändring i Stockholmsregionen var 33 procent och i Malmöregionen 24 procent. Jämfört med föregående år ökade Göteborgsregionens BRP/sysselsatt med 6 procent och i de övriga två storstadsregionerna med 5 procent (se figur 2.2)

Figur 2.2 Realt BRP (förädlingsvärde i kronor) per sysselsatt i storstadsregioner och Sverige 2000-2014

Källa: SCB

I jämförelse med liknande storstadsregioner i Europa, ligger Göteborgsregionens produktivitetsökning mellan 2006-2014 i det övre spannet och överträffas endast av Stockholm, Stuttgart och Öresundsregionen (se tabell 2.3).

Tabell 2.3 Realt BRP (förädlingsvärde i euro) per capita i Västsverige och jämförbara storstadsregioner enligt NUTS 2

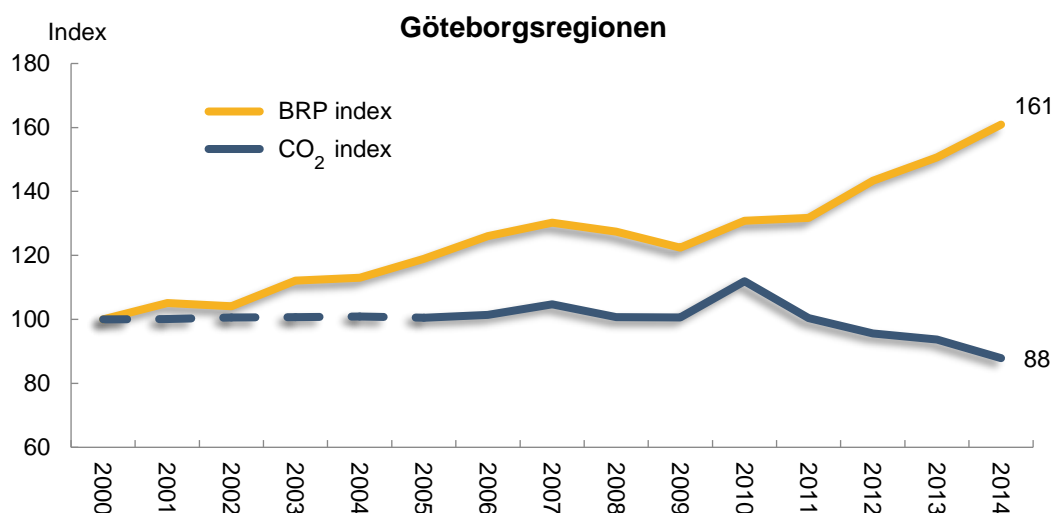
REGION	EURO PER INVÅNARE			FÖRÄNDRING 2006-2014	
	2006	2010	2014	EURO	%
Västsverige, Sverige	35 900	37 700	42 900	7 000	19%
Hamburg, Tyskland	52 900	55 600	60 100	7 200	14%
Helsingfors, Finland	43 900	47 500	49 200	5 300	12%
Lille, Frankrike	23 700	24 700	26 200	2 500	11%
Lyon, Frankrike	29 800	30 600	32 100	2 300	8%
Milano, Italien	43 800	51 000	49 900	6 100	14%
München, Tyskland	88 000	89 500	99 600	11 600	13%
Oslo, Norge	*	*	78 500	*	*
Stockholm, Sverige	50 500	54 600	62 800	12 300	24%
Stuttgart, Tyskland	37 900	40 900	46 500	8 600	23%
Wien, Österrike	42 700	45 700	47 300	4 600	11%
Öresundsregionen	49 800	55 300	59 800	10 000	20%

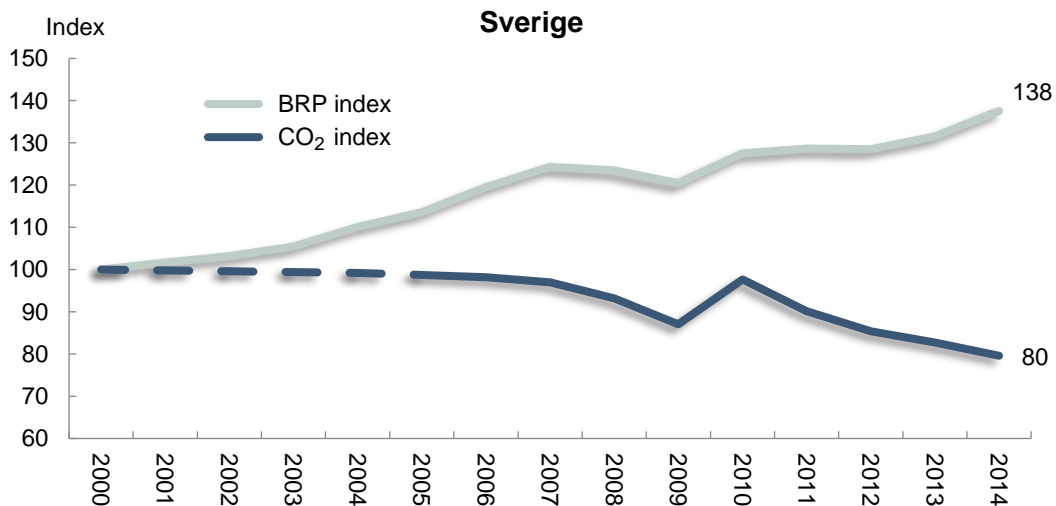
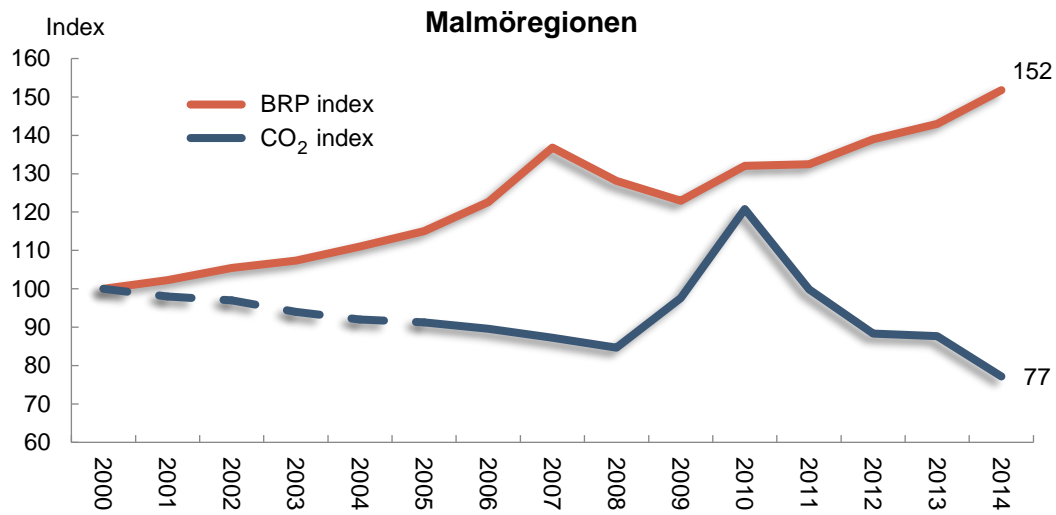
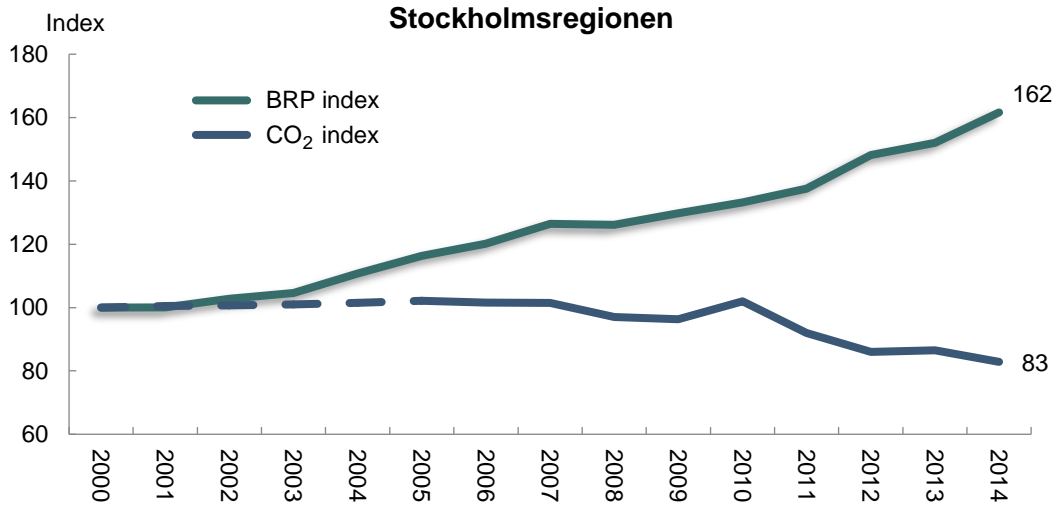
Källa: Eurostat

Decouplingeffekt

I Göteborgsregionen har gapet mellan BRP-tillväxt och CO₂-utsläpp, den s k decouplingeffekten, ökat över tid. Nivån på koldioxidutsläppen varit konstant under hela 2000-talet och fallit markant från 2011 och framåt. Samtidigt har den ekonomiska tillväxten i vår region ökat med mer än 50 procent. Samma mönster gäller för övriga storstadsregioner och Sverige som helhet (se figur 2.4).

Figur 2.4 Realt BRP och CO₂-utsläpp i storstadsregioner och Sverige 2000-2014 (Index 2000=100)

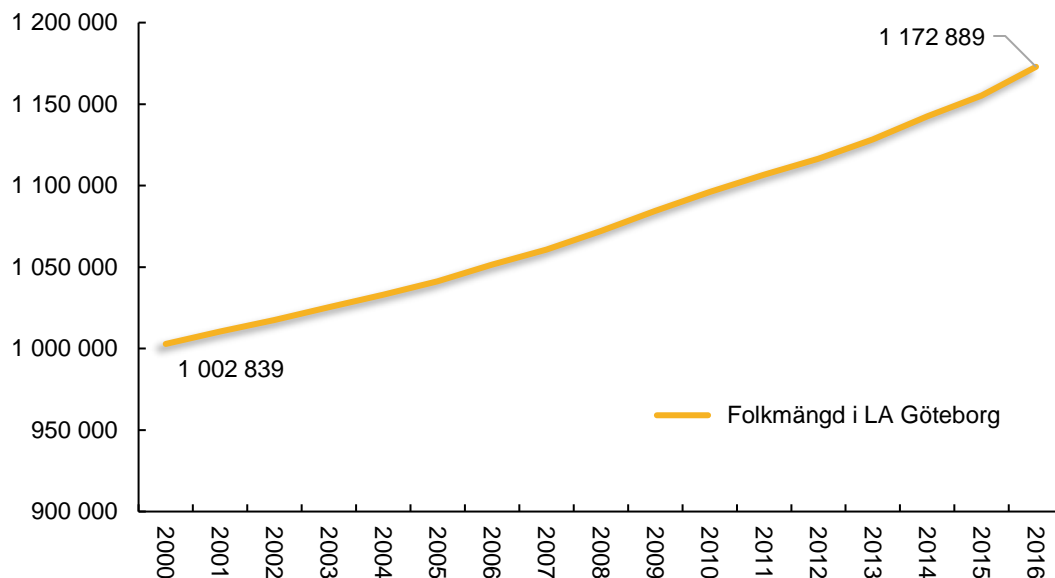

Källa: SCB och Nationella emissionsdatabasen

Antal invånare och sysselsatta i Göteborgs lokala arbetsmarknad respektive Göteborgsregionens kärna

Antal invånare 2016 i Göteborgs lokala arbetsmarknad var 1 172 889. Folkmängden har därmed ökat med 17 procent sedan år 2000 (se figur 2.5).

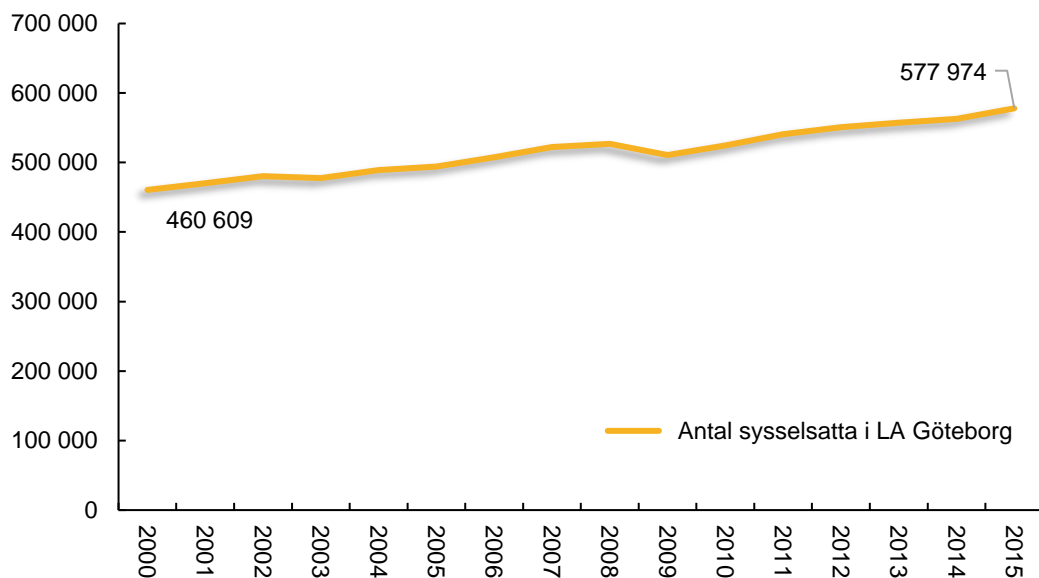
Figur 2.5 Folkmängd i Göteborgs arbetsmarknadsregion 2000-2016

Källa: SCB

Antal sysselsatta 2015 i Göteborgs lokala arbetsmarknad var 577 974. Antalet sysselsatta har därmed ökat med 25 procent sedan år 2000 (se figur 2.6).

Figur 2.6 Antal sysselsatta i Göteborgs arbetsmarknad 2000-2015

Källa: SCB

Vad gäller kärnans utveckling, kommer en nollmätning att genomföras i samband med halvtidsutvärderingen av GRs strategiplan "Hållbar tillväxt" 2018.

Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation

Prioriterade indikatorer

- Företagsklimat
- Investeringar i forskning och utveckling (FoU)
- EU Regional Innovation Scoreboard

Önskat läge

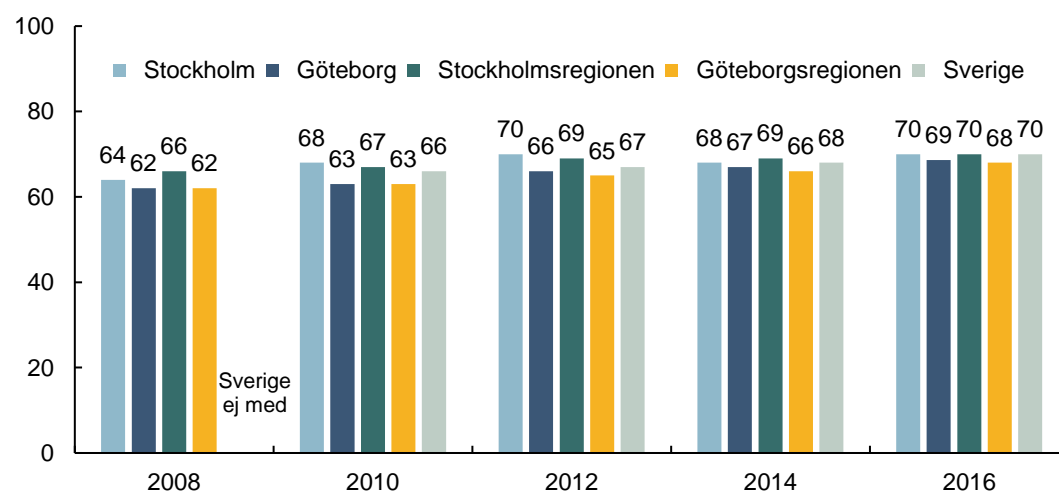
- Göteborgs Stad och Göteborgsregionen ska ha bäst företagsklimat bland de svenska storstäderna respektive storstadsregionerna enligt både Sveriges Kommuner och Landstings Insiktsmätning och andra mätningar, så som Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme.
- Göteborgsregionen¹⁵ ska ha högre resultat vad gäller FoU-investeringar i relation till liknande storstadsregioner i Europa.
Göteborgsregionen ska ha högst FoU-investeringar/sysselsatt och högst varuexportvärde/sysselsatt bland svenska storstadsregioner.
- Göteborgsregionen¹³ ska rankas som ”innovationsledare” enligt EU Regional Innovation Scoreboard.

Nuläge

Företagsklimat

Göteborgs Stad ligger i 2016 års Insiktsmätning från Sveriges Kommuner och Landsting (SLK) på ett NKI på 69. Göteborgs resultat ligger därmed på den övre gränsen för godkänt som SKL satt upp för undersökningen (godkänt = 62 – 69), men ligger samtidigt en enhet under NKI för Stockholm samt för samtliga Sveriges kommuner, som båda har ett NKI på 70. Sedan 2008 har Göteborgs Stad ökat med sju enheter, från 62 till 69 (se figur 3.1).

Figur 3.1 Sammanfattande NKI för kommunal service i Göteborg, Göteborgsregionen, Stockholmsregionen och Sverige 2008-2016

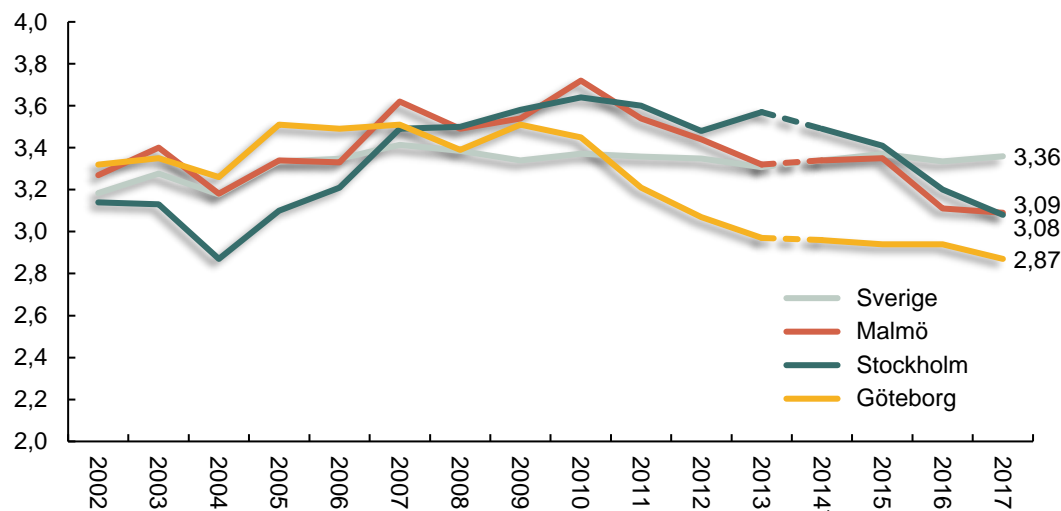
Källa: Sveriges Kommuner och Landsting

¹⁵ Göteborgsregionen definieras här som NUTS 2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Halland.

Motsvarande utveckling för Göteborgsregionen är ett stigande NKI från 66 i undersökningen 2014 till 68 i 2016 års undersökning. Sedan 2008 har Göteborgsregionens NKI stigit från 62 till 68 (se figur 3.1).

Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet visar en negativ utveckling för både Göteborgs Stad och Göteborgsregionen under motsvarande år. Det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i Göteborgs Stad har stadigt minskat sedan 2009 och låg 2017 på 2,87, vilket är sämre än både Stockholms Stad och Malmö Stad (se figur 3.2).

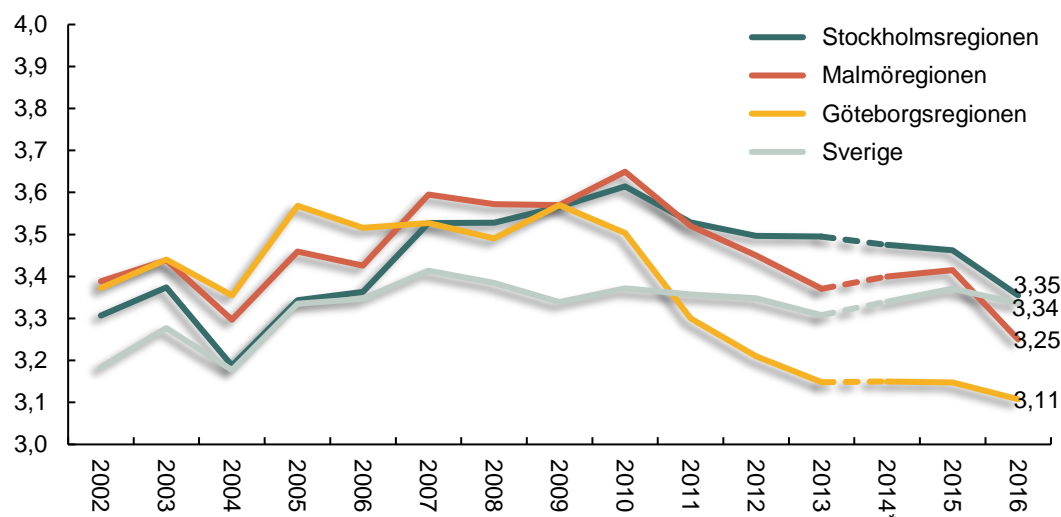
Figur 3.2 Sammanfattande omdöme, företagsklimatet i Sveriges storstäder, 2002-2016

* Undersökningen genomfördes inte under 2014
Källa: Svenskt Näringsliv

Motsvarande omdöme för hela Göteborgsregionen låg 2016 på 3,11. Det placerar Göteborgsregionen sämst bland Sveriges storstadsregioner (se figur 3.3).

Figur 3.3 Sammanfattande omdöme, företagsklimatet i Sveriges storstadsregioner, viktat utifrån folkmängd, 2002-2016

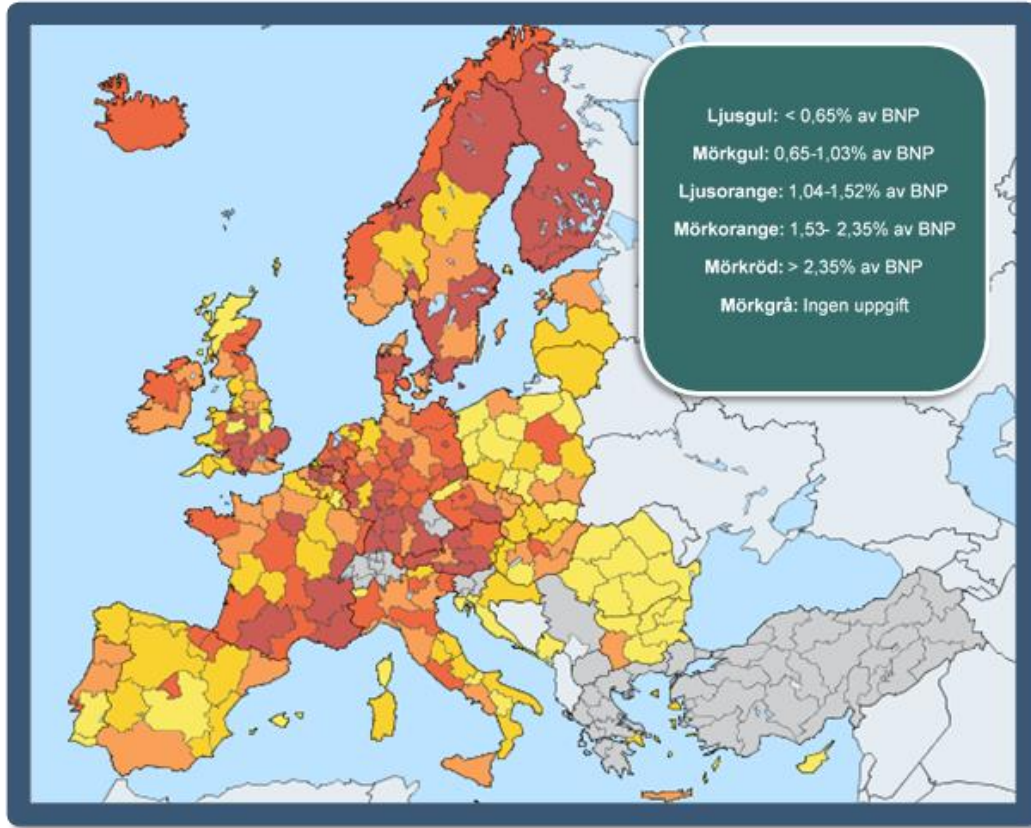

* Undersökningen genomfördes inte under 2014
Källa: Svenskt Näringsliv

Investeringar i forskning och utveckling (FoU)

Göteborgsregionen tillhör de regioner som har högst utgifter för FoU i förhållande till bruttoregionalprodukten i Europa, med en andel på över 2,35 procent av BRP (se figur 3.4).

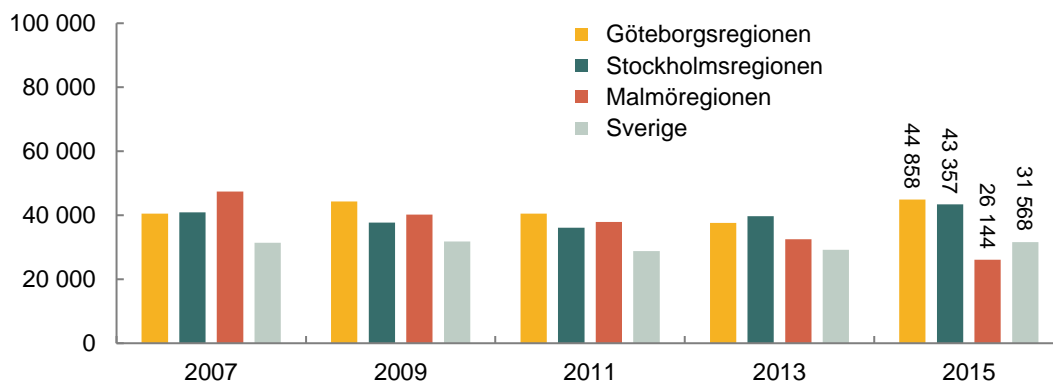
Figur 3.4 Utgifter för FoU inom EU28 - procent bruttoregionalprodukten, avser år 2014

Källa: Eurostat

Göteborgsregionens reala FoU-investeringar per sysselsatt i privat sektor låg 2015 på 44 858 kronor. Göteborgsregionen placerar sig därmed högre än både de övriga storstadsregionerna och riket (se figur 3.5).

Figur 3.5 Reala FoU-investeringar (i kronor) per sysselsatt i privat sektor i storstadsregioner och Sverige 2007-2015

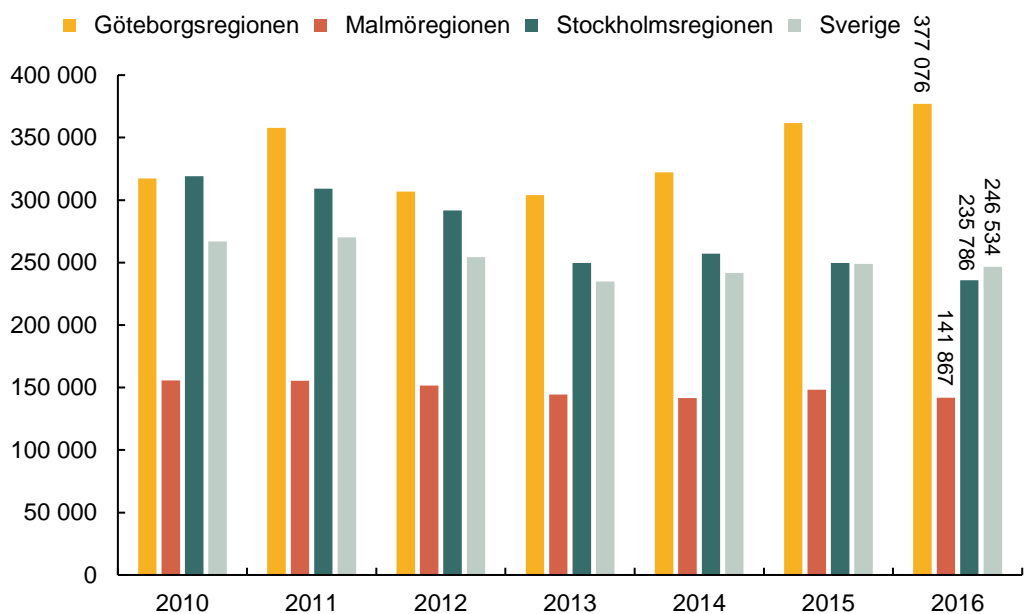

Källa: SCB

Varuexportvärdet/sysselsatt i Göteborgsregionen låg 2016 på 377 076 kronor, vilket är betydligt högre än både de övriga storstadsregionerna och riket (se figur 3.6).

Figur 3.6 Real varuexport (i kronor) per sysselsatt i storstadsregioner och Sverige 2010-2016

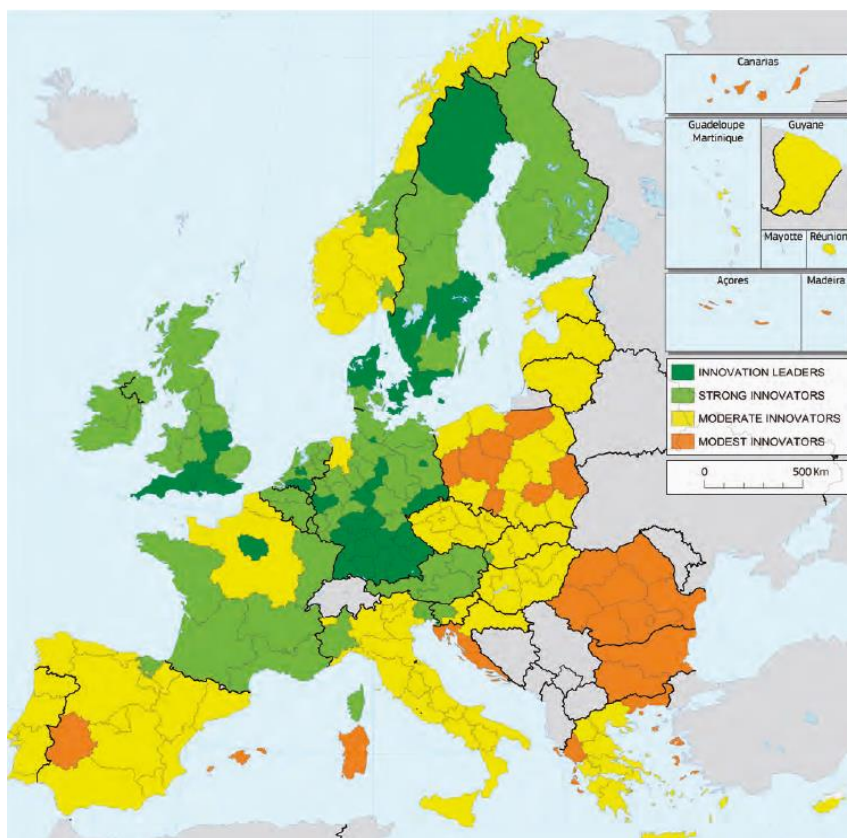

Källa: SCB

EU Regional Innovation Scoreboard

Göteborgsregionen räknas till gruppen innovationsledare tillsammans med regioner som Stuttgart, Nort-Brabant, Stockholm, Östra Mellansverige, Sydsverige, London, Itä-Soumi, och Utrecht etc (se figur 3.7)

Figur 3.7 Europas regioner enligt EU Regional Innovation Scoreboard

Källa: Eurostat

Bilaga 3: Förklaringar av begrepp

Akademi – Högre läroanstalt

Cirkulär ekonomi – Ett uttryck för ekonomiska modeller för affärsmöjligheter där cirkulära kretslopp i ett företag, samhälle eller en organisation används inspirerat av naturens kretslopp. Strävan är att avfall inte ska existera utan ses som en råvara.

Delningsekonomi/kollaborativ ekonomi – System för privatpersoner att dela på resurser; att hyra, hyra ut, byta eller låna tillgångar och tjänster av varandra.

Diversifierat (näringsliv) – Ett näringsliv med stor branschbredd.

Entreprenöriell förmåga – Förmåga att generera mervärde av sina kunskaper och färdigheter.

Företagsklimat – De samlade förutsättningarna för att driva företag, som omfattar summan av de institutioner, attityder, regler och kunskaper som möter företagaren i vardagen.

Företagstjänster – Tjänster som säljs av ett företag till ett annat, t ex bemanningstjänster, redovisningstjänster, kommunikationstjänster etc.

Förvärvsgrad – Andel sysselsatta av dagbefolkningen i arbetsför ålder (16-64 år).

Göteborgsregionen – Den geografiska yta som omfattar de 13 kommunerna som samverkar inom Göteborgsregionens Kommunalförbund, GR. Dessa kommuner är Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungssund, Tjörn och Öckerö.

Göteborgsregionens Kommunalförbund, GR – En samarbetsorganisation för 13 kommuner i Västsverige med uppgiften att verka för samarbete över kommungränserna och vara ett forum för idé- och erfarenhetsutbyte inom regionen.

Hållbar tillväxt – När vi kan tillfredsställa våra behov idag - ekonomiskt, miljömässigt och socialt - samtidigt som vi ger förutsättningar för kommande generationer att tillgodose sina behov.

Innovation – En innovation kan definieras som en ny idé, till exempel en produkt, lösning, affärsidé, tjänst, kemisk formel, matematisk metodik eller teknologi som visar sig lovande eller fungerar och som är ny.

Internationella gemenskapen / international community – Ett sammanhang där yrkesmänniskor, som p g a sin unika kompetens valt att arbeta utanför sitt hemland, engageras och upplever gemenskap.

Kreativa näringar – Näringar där kärnverksamhet utgår ifrån expressiva värden som estetiska aspekter och upplevelser. Det innebär att kreativa näringar kan omfatta allt ifrån konstnärlig verksamhet till turism och sport.

Kunskapsintensiva tillverkningsföretag – Tillverkningsföretag som konkurrerar med kunskapsintensiva, högt specialiserade varor och tjänster och där kompetensnivån i företagen därför ökat stadigt.

Logistiknod – En plats där många förbindelser för varuflöden korsar varandra och därför skapar förutsättningar för flera olika verksamheter och företag inom transport och distribution.

Lokal arbetsmarknad – Geografisk indelning som baseras på pendlingsnivåer mellan två eller flera kommuner. För att knytas till en lokal arbetsmarknad utanför den egna kommunen krävs en utpendling av mer än 20 % av den förvärvsarbetande nattbefolkningen under minst fem år. Största delen av dessa ska pendla till det som definieras som det lokala centrumet (till exempel, Göteborg) eller någon av de kommuner som är knuten till det lokala centrumet.

Matchning – Hur effektivt utbud och efterfrågan möts på arbetsmarknaden KD alternativ:

Mobilitetslösningar – Möjligheter för människor att förflytta sig inom ett område.

Social ekonomi – Organiserade verksamheter som primärt har samhällliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn.

Test- och demomiljö – En fysisk eller virtuell miljö där företag, akademi och andra organisationer kan samverka vid utveckling, test och införande av nya produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar.

Tillgänglighet – Den lätthet med vilken medborgare och näringsliv kan nå det utbud och de aktiviteter i samhället som de har behov av.

Validering – En process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur de förvärvats.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-04-15

Business Region Göteborg AB

Pia Areblad, Ansvarig Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program

Telefon 031-367 61 48

E-post: pia.areblad@businessregion.se

Handlingsplan 1 juli 2019 –31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035

Förslag till beslut

I styrelsen för Business Region Göteborg AB

1. Göteborgs stads handlingsplan 1 juli 2019 – 31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035 godkänns och överlämnas för beslut till respektive nämnd/styrelse som har delansvar i *Handlingsplan 1 juli 2019 – 31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035*.
2. Kommunfullmäktiges uppdrag till Business Region Göteborg AB (BRG) att ta fram en första handlingsplan för genomförande *Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035* har genomförts för fem av sex strategiska områden. Område tre; *infrastruktur och tillgänglighet* kommer att presenteras för BRGs styrelse i december 2019, uppdraget kan därefter förklaras slutfört.

Sammanfattning

Business Region Göteborg AB har, i samverkan med berörda nämnder och styrelser, i enlighet med beslut i kommunfullmäktige 2018-03-22 § 24, (dnr 1332/16), utvecklat ett förslag till Handlingsplan 1 juli 2019 –31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program. 2018–2035. Enligt Göteborgs Stads riktlinjer för styrande dokument benämns nu dokumentet: *Handlingsplan 1 juli 2019 – 31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035*.

Handlingsplanen presenteras utifrån respektive strategiskt område i Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program.

BUSINESS REGION GÖTEBORG

Programmet har som övergripande mål 120 000 nya jobb i Göteborgsregionen till 2035. Det innebär 120 000 nya jobb i privat och offentlig sektor räknat från 2016 till 2035. Fördelningen av nya jobb per kommun ser ut som på bilden till höger.

Under det övergripande målet finns tre mål som följs upp med definierade indikatorer.

De tre målen är

Mål 1: Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

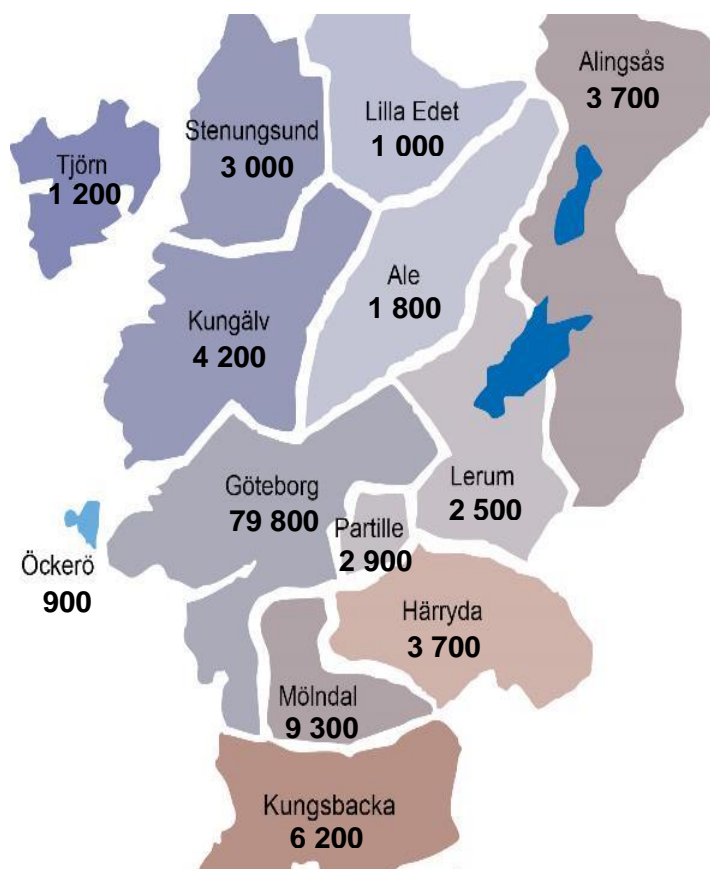
De strategiska områdena *kompetensförsörjning* och *attraktionskraft* har bäring på mål ett.

Mål 2: Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

De strategiska områdena *infrastruktur* och *tillgänglighet* samt *markberedskap* och *fysisk planering* har bäring på mål 2.

Mål 3: Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

De strategiska områdena *företagsklimat* samt *innovationskraft* har bäring på mål 3.

Denna handlingsplan omfattar alla strategiska områden förutom infrastruktur och tillgänglighet. Arbetet med att definiera aktiviteter för området infrastruktur och tillgänglighet startar, enligt plan, i mars 2019. Totalt är det 20 nämnder och bolag i staden som, enligt beslut i kommunfullmäktige, givits delansvar för att genomföra programmet. Nedan framgår vilka nämnder och bolag som deltar i arbetet inom respektive strategiskt område.

	Nämnden/styrelsen bidrar till följande strategiska områden	Strategiskt område						Antal områden respektive nämnd bidrar till
		Kompetensförsörjning	Attraktionskraft	Infrastruktur och tillgänglighet	Markberedskap och fysisk planering	Företagsklimat	Innovationskraft	
1	Byggnadsnämnden			1	1	1	3	
2	Fastighetsnämnden			1	1	1	3	
3	Förbundsstyrelsen för räddningstjänsten storgöteborg					1	1	
4	Grundskolenämnden	1					1	
5	Göteborg & Co AB		1				1	
6	Göteborgs Hamn AB			1	1		2	
7	Higab AB		1				1	
8	Inköps- och upphandlingsnämnden					1	1	
9	Johanneberg Science Park AB						1	
10	Kulturnämnden		1				2	
11	Lindholmen Science Park AB						1	
12	Miljö- och klimaternämnden					1	1	
13	Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	1					1	
14	Nämnden för konsument- och medborgarservice					1	1	
15	Parkeringsbolaget AB			1			1	
16	Sahlgrenska Science Park AB						1	
17	Social resursnämnd	1					1	
18	Trafiknämnden			1		1	2	
19	Utbildningsnämnden,	1					1	
20	Ålvstranden AB				1		1	
	Antal organisationer som har delansvar inom ett område förutom BRG	4	3	5	4	7	6	

Arbetet har organiserats genom att de styrelser och nämnder som har delansvar för ett strategiskt område tillsammans har definierat aktiviteter inom området. BRG har faciliterat och processlett

BUSINESS REGION GÖTEBORG

arbetet. Inom några områden har ytterligare nämnder, styrelser och organisationer valt att delta, enligt nedan:

Kompetensförsörjning:

GR, förskolenämnden, Göteborgs universitet, Chalmers, Göteborg & Co

Markberedskap och fysisk planering:

Trafiknämnden, Higab, Framtiden AB

Innovationskraft: trafiknämnden

Totalt är det 21 förvaltningar och bolag i Göteborgs stad som medverkat i framtagande av handlingsplan för de fem strategiska områden som presenteras här. Dessutom har GR, Göteborgs universitet och Chalmers deltagit i arbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till *Handlingsplan 1 juli 2019 – 31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035* syftar till att skapa bättre förutsättningar för företagande. Grunden för jobb och välfärd är ett konkurrenskraftigt näringsliv. Programmets övergripande mål är 120 000 nya jobb till 2035 och alla insatser med uppföljande aktiviteter som formulerats understödjer det på olika sätt. Handlingsplanens genomförande sker inom budgetram för respektive nämnd och bolagsstyrelse.

Barnperspektivet

Genom att stärka bl.a. entreprenörskap i skolan skapar handlingsplanen möjligheter för barn att utveckla sin kreativitet och lösningsorienterade förmåga. Detta är förmågor som har betydelse för anställningsbarhet senare i livet. En sådan samverkan, i kombination med ett värdeskapande lärande, kan leda till många positiva effekter. Det kan exempelvis stärka elevers motivation och bidra till en meningsfull vardag i skolan. Barnperspektivet synliggörs i aktiviteter under insats 1 inom det strategiska området *kompetensförsörjning* och utvecklas i bilaga *handlingsplan inklusive underaktiviteter för kompetensförsörjning*.

Jämställdhetsperspektivet

Det övergripande syftet med programmet är att det ska vara vägledande för stadens samlade arbete för ett bättre företagsklimat. Det arbetet ska på ett tydligt sätt också beakta de olika perspektiven. Jämställdhetsperspektivet påverkas indirekt av insatser inom ramen för de strategiska områden som programmet redovisar.

Exempel på insatser som kan ha bäring på jämställdhet är:

- Skapa tillåtande miljöer som främjar entreprenörskap och där gräsrotsinitiativ får möjlighet att utvecklas.
- Satsa aktivt på kreativa näringar som katalysator för innovation.
- Initiera, utveckla och samordna klusterinitiativ och strategiska samverkansprojekt där kompetenser korsbefruktas.

För att stärka jämställdhetsarbetet har vi valt att slå samman chefsgruppen för det strategiska området *kompetensförsörjning* med styrgruppen för område tre, *förutsättningar för arbete* inom programmet *Jämlikt Göteborg*.

Mångfaldsperspektivet

Mångfaldsperspektivet påverkas indirekt av insatser inom ramen för de strategiska områden som programmet redovisar under kompetensförsörjning.

Exempel på insatser som kan ha bäring på mångfald är:

- Verka för bättre matchning och snabbare validering av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.
- Satsa aktivt på att tillvarata och attrahera internationell kompetens och stödja initiativ som stärker den internationella gemenskapen (international community) i staden.

BUSINESS REGION GÖTEBORG

Om vi bättre kan ta tillvara mångfaldsperspektivet i staden bidrar det till bättre kompetensförsörjning. Ett antal aktiviteter, i första hand inom området, Kompetensförsörjning insats 4 relaterar till Mångfaldsperspektivet.

Miljöperspektivet

Hållbar tillväxt går som en röd tråd genom hela planen och programmet. En tillväxt som lägger grunden för bättre välfärd parallellt med att den minskar miljöpåverkan är grundläggande. Detta syns övergripande i mål två samt i de indikatorer som följer upp målet:

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för hög och hållbar tillväxt.

Exempel på insatser där miljöperspektivet lyfts är:

- Verka för effektiva, hållbara resor inom både stad och arbetsmarknadsregion.
- Tillvarata Göteborgs unika kompetens inom hållbara transportsystem och mobilitetslösningar och låta det prägla stadens omvandling.
- Positionera staden som internationellt ledande test- och demonstrationsmiljö för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.

Mål två och ovanstående insatser som syns inom de strategiska områdena *infrastruktur och tillgänglighet* samt *innovationskraft* beaktar miljöperspektivet i det näringslivsstrategiska programmet. Den handlingsplan som presenteras här omfattar inte ännu det strategiska området *infrastruktur och tillgänglighet*. (Den delen av handlingsplanen beräknas vara klar våren 2020). Inom området *innovationskraft* syns ett flertal aktiviteter som tar avstamp i miljöperspektivet. I första hand under insats 1 och insats 2.

Omvärldsperspektivet

Näringslivsprogram som har fokus på vilken slags näringslivsstruktur en kommun ska ha i framtiden finns i de flesta kommuner. Handlingsplaner för att genomföra program med fokus på kommunens arbete och hur organisationen ska uppfattas, och därmed företagsklimatet, är inte lika vanliga. Näringslivsstrategiska program, eller styrdokument med motsvarande roll, har tagits fram i bl.a. Stockholm och Malmö.

Målkonflikter

Potentiella målkonflikter har hanterats inom respektive strategiskt område. I framtagandet av handlingsplanen har vi lagt stor vikt vid att koppla till andra styrande dokument i staden. I figuren nedan framgår vilka program/planer som *Göteborgs Stads handlingsplan 2019–2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2023* i första hand relaterar till.

	Kompetensförsörjning	Attraktionskraft	Infrastruktur tillgänglighet	Markförsörjning fysisk plan	Förtetagsklimat	Innovationskraft
Urval av Göteborgs Stads styrande programplaner	- Jämlik stad	- Besöksnäring - Kultur - Miljö - Klimat	- Trafikstrategi - Plan för trafikinfrastr. - VGR	- Översiktsplan 2009 - Vision Älvstaden - Utbyggnadsplanering - Grönstrategi	- "Enkelt att driva företag" - Upphandling och inköp - KoM - service	- Innovation - Upphandling och inköp - Miljö - Klimat - Kultur

För att på ett tydligt sätt skapa en form för att relatera till dessa styrande dokument har vi, i arbetet med respektive strategiskt område, tillsett att den förvaltning/bolag som ansvarar för respektive styrande program säkerställer att kunskapen från det styrande dokumentet syns i handlingsplanen. Konkret har vi valt att, då det är möjligt, använda de sätt att mäta som anges i dessa styrande dokument som sätt att följa upp utfall även i *Handlingsplan 2019–2021 för genomförande av*

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2023. Syftet är att inga nya mätverktyg/indikatorer ska konstrueras. Vi ska så långt det är möjligt använda det sätt att mäta utfall som syns i andra styrande dokument.

I tabell nedan framgår vilken förvaltning/bolag som har processansvar för respektive styrande dokument. Alla förvaltningar/bolag som har ansvar för nedanstående styrande dokument har enligt beslut i kommunfullmäktige delansvar för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035 och har deltagit aktivt i framtagandet av *Handlingsplan 2019–2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035*. Park- och naturförvaltningen har ej delansvar enligt kommunfullmäktiges beslut så separat avstämning har hållits med dem.

<i>Göteborgs Stads handlingsplan 2019–2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2023 relaterar i första hand till följande styrande dokument:</i>	Processleds av:
Kompetensförsörjningsplan för bättre jobbmatchning och ökad sysselsättning 2017	Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning
Grönstrategi för en tät och grön stad 2014	Park- och naturförvaltningen
Göteborg 2035 Trafikstrategi för en nära storstad	Trafikkontoret
Göteborgs Stads handlingsplan 2018–2019 för genomförande av Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023	Stadsledningskontoret
Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023	Stadsledningskontoret
Göteborgs Stads kulturprogram 2013	Kulturförvaltningen
Göteborgs Stads miljöprogram 2013	Miljö- och klimatiförvaltningen
Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030	Göteborg & Co
Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026	Social resursförvaltning
Handlingsplaner: Det ska vara enkelt att driva företag i Göteborg 2013	Business Region Göteborg
Klimatstrategiskt program för Göteborgs Stad 2014	Miljö- och klimatiförvaltningen
Nämnden för konsument- och medborgarservice handlingsplan 2017–2020 för genomförande av Göteborgs Stads program för utveckling av service till boende, besökare och företagare	Förvaltningen för konsument - och medborgarservice
Policy och riktlinje för upphandling och inköp inom Göteborgs Stad	Förvaltningen för inköp och upphandling
Regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2014 - 2025 (under revidering till 2018 - 2019)	Västra Götalandsregionen
Strategi för utbyggnadsplanering 2014–2035,	Stadsbyggnadskontoret
Vision Älvstaden 2012	Älvstranden AB
Översiktsplan för Göteborg 2009	Stadsbyggnadskontoret

Bilagor Förslag till slutversion av *Handlingsplan 1 juli 2019 – 31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035*

BUSINESS REGION GÖTEBORG

Ärendet

Business Region Göteborg AB har, i samverkan med delansvariga nämnder och styrelser, i enlighet med beslut i KF 2018-03-22 enligt TU (diarienummer; 1332/16) utvecklat ett förslag till Handlingsplan 1 juli 2019 –31 december 2021 för genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035. I planen framgår vilka aktiviteter som ska göras under respektive insats för att nå de övergripande målen i programmet. Arbetet med att ta fram planen har skett i nära samverkan med de förvaltningar och bolag som getts delansvar.

Bakgrund

Det övergripande syftet med programmet är att det ska vara vägledande för stadens samlade arbete för att skapa bättre förutsättningar för företagande. Det arbetet ska på ett tydligt sätt också beakta de olika perspektiven ovan.

Arbets sättet är innovativt med fokus på teknik, forskning, företagande och sysselsättning med nära koppling till högskolan, befintligt näringsliv samt arbetet med stadsutveckling, infrastruktur och övrig kommunal service.

Regionalt

Under framtagande av programmet 2017 hölls avstämningar med alla GR- kommuner. Avstämningarna var med Kommunstyrelsens arbetsutskott (ksau) och delar av förvaltningsledningen i respektive kommun. Dessutom hölls två workshops med kommuncheferna i GR samt näringslivsansvariga i GR. Den 29 september genomfördes även en workshop med hela GRs förbundsstyrelse. Det regionala arbetet har nu fortsatt under 2018 för att konkretisera hur respektive kommun bidrar till det övergripande målet; 120 000 nya jobb. Nedan framgår i viken fas respektive kommun är vad gäller harmonisering med regionala mål. Listan talar om när arbetet startat samt i vilken konstellation:

Ale: nov 2017, företag, Ksau samt Kommunchef (KC), omstart höst 2019

Alingsås: mars 2019, KC, näringslivschef (NC), MEX (mark och exploatering)

Göteborg: jan 2017, tjänstepersoner, företag, politik

Härryda: feb 2019, tjänstepersoner

Kungsbacka: maj 2018, företag, tjänstepersoner

Kungälv: mars 2019, företag, politiker och tjänstepersoner

Lerum: maj 2019, politik, tjänstepersoner

Lilla Edet: avvaktar

Mölnadal: jan 2019, företag, politik, tjänstepersoner

Partille: synkroniserar på egen hand

Stenungssund: höst 2019

Tjörn: nov 2019, företag, tjänstepersoner, kso

Öckerö: nov, 2018 företag, ksau, april 2019 tjänstepersoner/politik

Ärendets beredning

Mellan juni 2018 och april 2019 har förslag till handlingsplan arbetats fram i nära dialog med delansvariga nämnder och styrelser. Den 15 juni presenterades programmet för tjänstepersoner på Göteborgs Stads förvaltnings- och bolagschefsmöte. Då hölls rundabordsamtal inom de sex strategiska områdena. Dessutom genomfördes ett panelsamtal med Johan Trouve, vd Västsvenska Handelskammaren, Monica Crusner, ordförande Företagarna, Paul Welanders, Senior Vice President Volvo Cars samt Malin Persson, styrelsearbetare Getinge m.m. under rubriken *Göteborg som motor för hållbar tillväxt*.

BUSINESS REGION GÖTEBORG

I augusti-september presenterades programmet för de 17 nämnder och styrelser som har delansvar i programmet. Dessutom hölls separata möten med ledningen för Johannebergs-, Lindholmens- och Sahlgrenska- Science parks.

Arbetet inom de strategiska områdena kompetensförsörjning, attraktionskraft, markberedskap och fysisk planering, företagsklimat samt innovationskraft startade upp aug/oktober 2018. Infrastruktur och tillgänglighet, påbörjas enligt plan, mars 2019.

Inom respektive område startade arbetet med ett möte med cheferna för de förvaltningar och bolag som enligt kommunfullmäktige beslut fått delansvar.

Vid detta möte diskuterades i första hand nedanstående frågor:

- Vilken roll kan din organisation ta gällande ansvar för en specifik insats?
- Vem från din organisation kan ingå i arbetsgruppen för att ta fram handlingsplan?

Därefter bildades en arbetsgrupp per område som under 4-6 arbetsgruppsmöten tillsammans definierade:

- vilka aktiviteter som ska göras under respektive insats,
- vem som ansvarar för respektive insats och aktivitet,
- när respektive aktivitet startar och slutar
- vilket förväntat utfall aktiviteten ska ha

Processen har haft följande steg:

1. Framtagande av bruttolista utifrån riktlinjer för stadens styrande dokument
2. Prioriterat bland aktiviteter utifrån kriterier. Aktiviteter som görs över förvaltningsgränserna och nya aktiviteter prioriteras i handlingsplanen.
3. Tydliggörande av önskat utfall av aktiviteterna.

Tre olika former av förväntat utfall har vi använt i handlingsplanen. Dessa är:

- *En indikator som delansvarig förvaltning/bolag redan använder för att följa upp den här typen av insats/aktivitet.*
- *En formulering som talar om vad man vill uppnå*
- *En formulering som uttrycker att aktiviteten är genomförd*

Två av de strategiska områdena (kompetensförsörjning samt företagsklimat) har haft avstämningar med chefsgruppen fyra gånger under året. Övriga har haft en avstämning vid uppstart (juni-oktober 2018 beroende på strategiskt område) och då förslag på handlingsplan ligger (april 2019).

Mellan arbetsgruppernas möten har deltagarna i respektive arbetsgrupp stämt av internt inom sin förvaltning/bolag samt med sin ledningsgrupp.

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Genomförande

Efter beredning i styrelsen för BRG kommer handlingsplanen gå vidare till de nämnder och styrelser med delansvar i handlingsplanen som kommer att besluta om sin del av arbetet. Dessa beslut planeras tas enligt plan nedan.

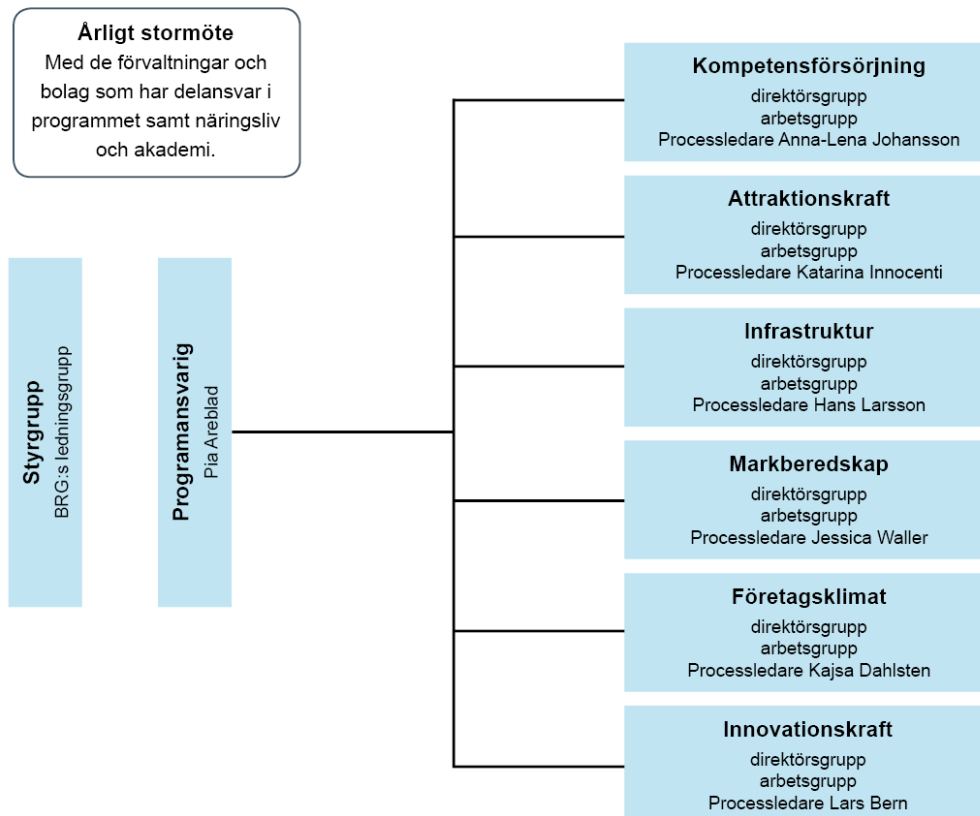
Beslut handlingsplan nämnder/styrelser	
Beslutspunkten heter Göteborgs Stads handlingsplan 2019-2021 för genomförande av Göteborgs stads näringslivsstrategiska program 2018-2035	Respektive nämnd beslutar om de aktiviteter de bidrar med i handlingsplanen.
Nämnder	
Byggnadsnämnden	18-jun
Fastighetsnämnden	14-jun
Grundskolenämnden	19-jun
Inköp och upphandlingsnämnd	16-maj
Kulturnämnden	18-jun
Miljö- och klimatnämnden	11-jun
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	04-jun
Social resursnämnd	17-jun
Trafiknämnden	13-jun
Utbildningsnämnden	19-jun
Nämnden för konsument- och medborgarservice	18-jun
Förbundsstyrelsen för räddningstjänsten storgöteborg	04-jun
Förskolenämnd	17-jun
Bolag	
Göteborgs Hamn	19-aug
Gbg & company	14-jun
Älvstranden AB	14-jun
Higab	maj
Framtiden	19-jun

BUSINESS REGION GÖTEBORG

Efter nämnd/styrelsebeslut i juni - augusti 2019 kommer arbetet drivas utifrån nedanstående organisationskiss:

1. Direktörgruppen träffas en till två gånger årligen för att säkra framdrift
2. Arbetsgruppen träffas cirka fyra ggr årligen för avstämning.

Ny handlingsplan för åren 2022-2023 kommer att arbetas fram under 2020 för att gå in i ordinarie budgetprocess 2021.

Business Region Göteborg AB ansvarar för uppföljning av handlingsplanerna och redovisar programmets måluppfyllelse till kommunfullmäktige i samband med programmets revidering 2023 och därefter vart fjärde år. En årlig uppföljning av programmet redovisas i Business Region Göteborgs verksamhetsberättelse. Som grund för denna uppföljning redovisar respektive nämnd/styrelse som har delansvar, årligen resultatet av handlingsplanernas arbete inom respektive strategiskt område till BRG, som koordinerar och sammanställer uppföljningen.

Business Region Göteborg AB

Pia Areblad

Ansvarig Göteborgs Stads
näringslivsstrategiska program,
Business Region Göteborg

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg